

"Dacă trăiești cu impresia că educația e scumpă, încercați ignoranța." – (Derek Bok, președinte, Harvard University)

ATELIER DIDACTIC

Publicație periodică a Casei Corpului Didactic a Municipiului București

EDIȚIE NOUĂ
ON-LINE

ISSN 2501-1901
ISSN-L 1583-6584

NR. 14/ Mai 2020

Din 1999

Go to www.menti.com and use the code 47 79 99

Ce emoții ați experimentat de la declanșarea pandemiei?
Scrieți trei pe care le-ați experimentat cel mai des.

Pandemiile în secolul XX

Viața online, provocare sau nostalgie?

Jurnal de profesor în online

CRED
ÎN EDUCAȚIE!

**Proiectul CRED, Regiunea București-Ilfov
Rezultate și perspective la finalul Seriei 4**

ATELIER DIDACTIC

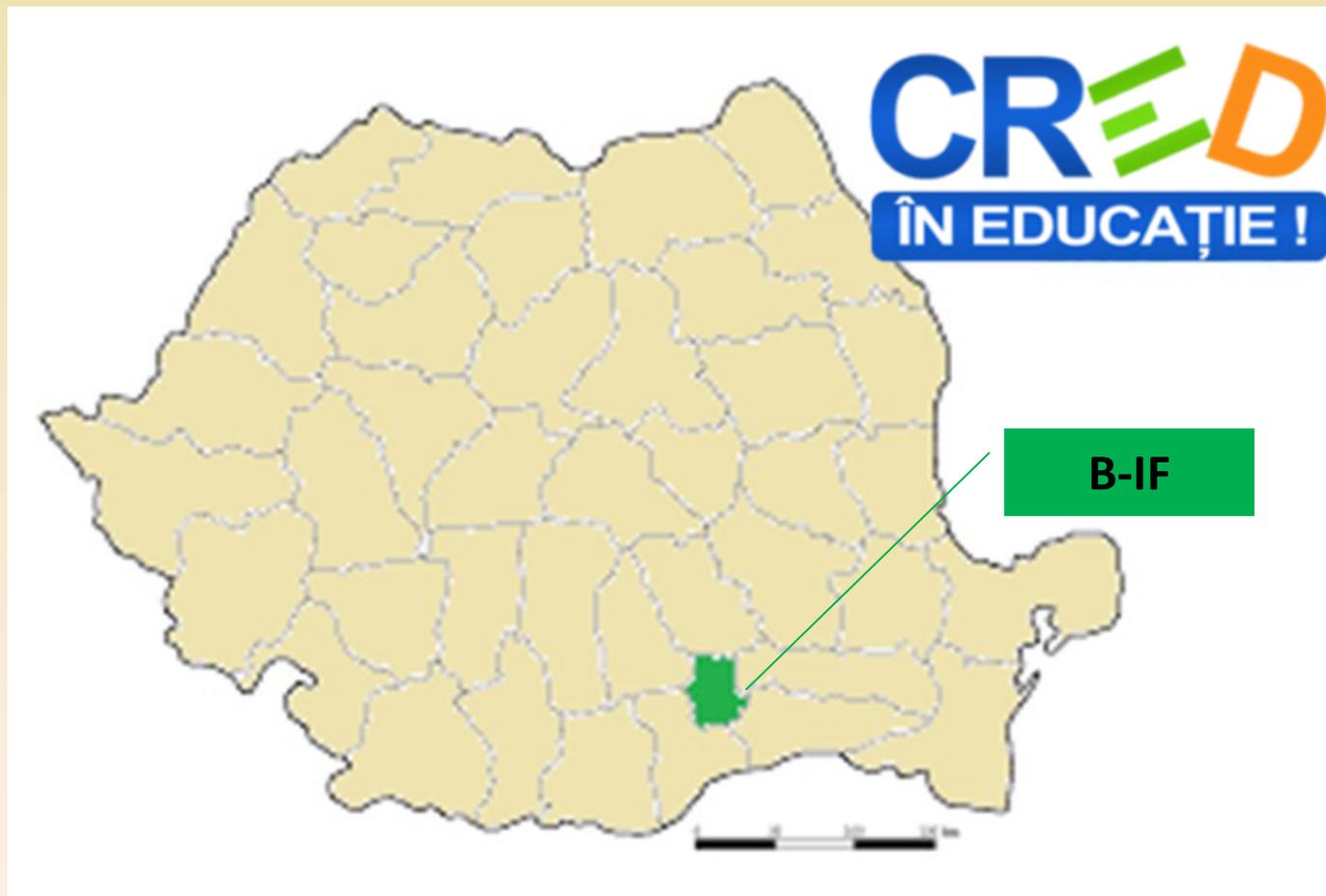
Cuprins:

Proiectul CRED, Regiunea București-Ilfov. Rezultate și perspective la finalul Serieii 4	Pag. 3
Pandemiile în secolul XX	Pag. 6
Viața online, provocare sau nostalgie?	Pag. 9
Jurnal de profesor în online	Pag. 10
Ateliere online la CCD	Pag. 12
Evaluarea online în contextul Pandemiei COVID 19	Pag. 13
Matematica în pandemie	Pag. 16
Profesorul secolului XXI	Pag. 18
Educație pentru pace	Pag. 19
Învățarea prin proiecte în cadrul orelor de limba și literatura română	Pag. 21
Transdisciplinaritatea și multiplicarea dimensiunilor educației	Pag. 23
Trei modalități de a exersa competențele culturale, în sala de grupă	Pag. 25
Jocul didactic—mijloc de educare a limbajului	Pag. 28
Jocul în dezvoltarea copilului preșcolar	Pag. 30
Utilizarea mijloacelor TIC în grădiniță	Pag. 33
Activitățile extrașcolare în grădiniță și importanța lor	Pag. 34
Printre cărți, cu sufletul. Invitație la lectură	Pag. 36
Importanța centrelor de documentare și informare în unitățile de învățământ preuniversitar	Pag. 39
Biblioteca digitală	Pag. 41
Comunicarea prin fotografie	Pag. 42
#maraton50	Pag. 43
Necesitatea artei teatrului în educație	Pag. 44

Proiectul CRED, Regiunea București-Ilfov

Rezultate și perspective la finalul Serieii 4

Aflat în plină desfășurare, Proiectul „Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți – CRED” a finalizat în luna mai 2020 Seria 4 a programului de formare continuă adresat profesorilor din învățământul primar și gimnazial.

În calitate de partener CRED pentru Regiunea București-Ilfov, Casa Corpului Didactic București a înregistrat rezultate remarcabile privind **ACTIVITATEA A3.3. Formarea cadrelor didactice din învățământul primar și gimnazial, în vederea integrării noului curriculum de gimnaziu și facilitării tranziției elevilor de la nivelul primar la cel gimnazial (asigurarea accesului la învățământ primar și gimnazial de calitate pentru toți elevii):**

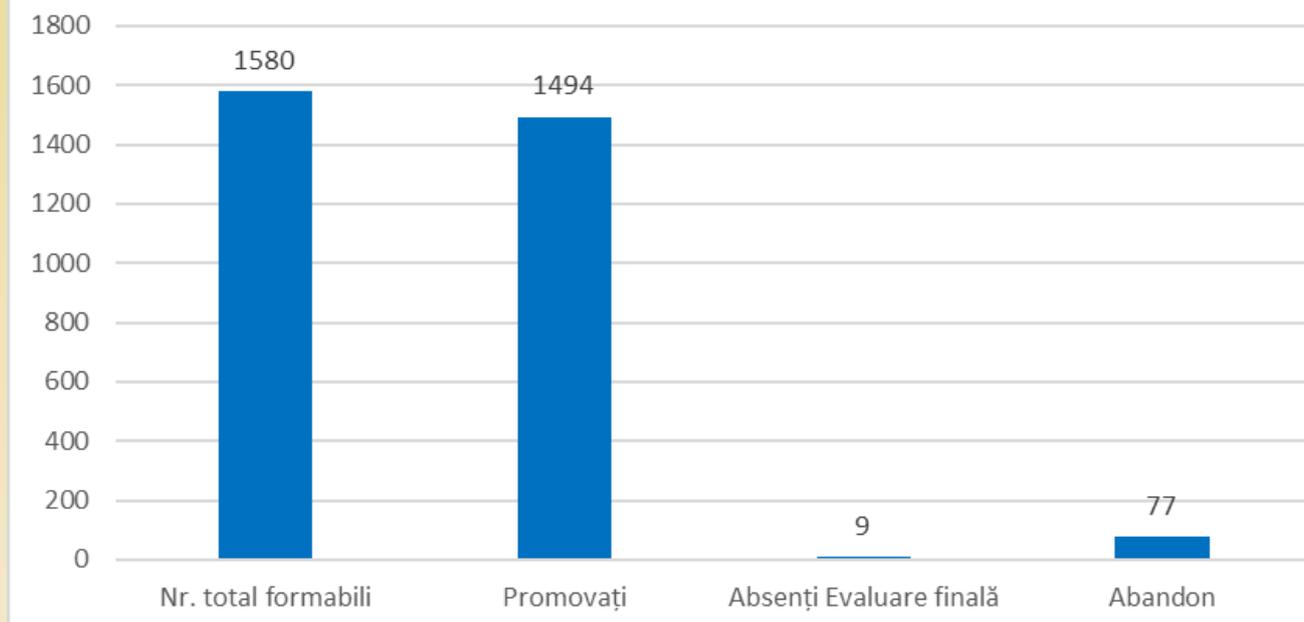
Astfel, la finalul seriei a 4-a a programului de formare continuă, am înregistrat un număr de **1494 de absolvenți**, reprezentând **94,55%** din totalul celor înscriși până acum, în cele 4 serii derulate. Diferența dintre numărul de înscriși și numărul de absolvenți se datorează faptului că un număr de 77

de persoane (4,87%) au abandonat programul, iar 9 au absentat de la evaluarea finală, toți din cauze obiective.

Datele statistice la finalul Serieii 4 a programului de formare continuă ne indică faptul că peste **95% dintre profesorii înscriși** la acest program (concret, 1503 din 1580) **au participat la activitățile de formare**, desfășurate în format **blended learning**, fiind admiși la evaluarea finală.

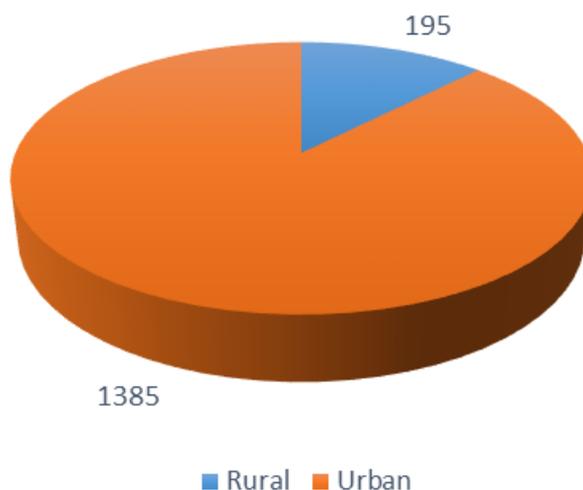
De menționat faptul că cei 9 absenți de la evaluarea finală, reprezentând 0,56% din totalul celor înscriși, au posibilitatea de a finaliza acest program la o serie următoare, prin prezentarea la activitatea de evaluare finală.

Statusul beneficiarilor la finalizarea programului de formare

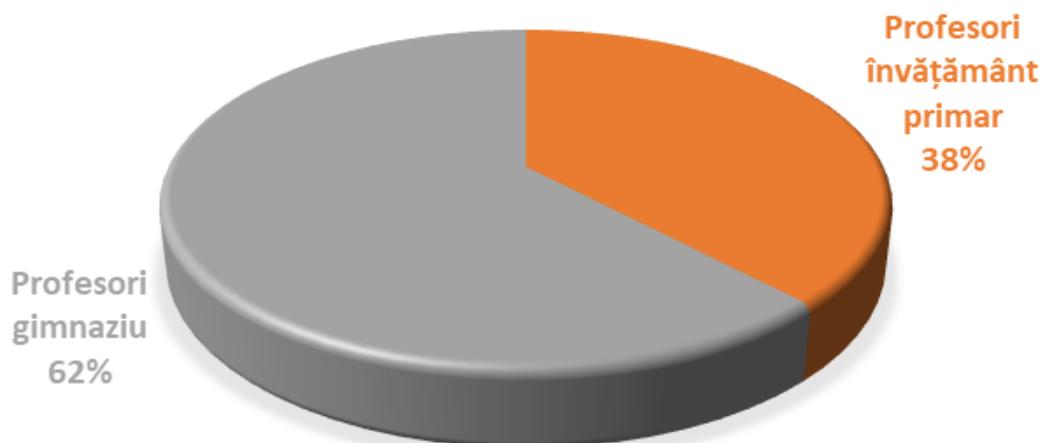
În ceea ce privește distribuția formabililor pe mediu de proveniență, **1385**, reprezentând aproximativ **88%** din cei 1580 de profesori înscriși la acest program de formare provin din unități școlare situate în **mediul urban**, respectiv în București și în orașele județului Ilfov, iar **195** de cadre didactice înscrise la programul de formare provin din unități școlare situate în **mediul rural**.

Structura formabililor în funcție de mediul de proveniență al unității școlare

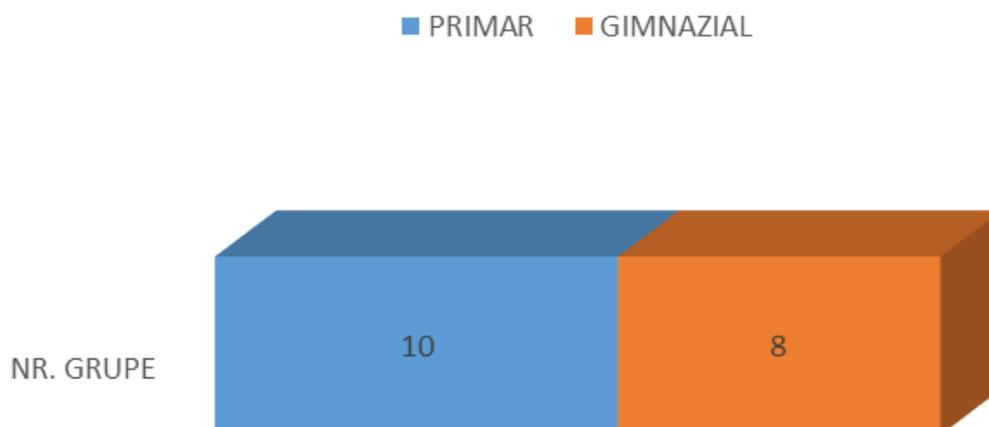
Un număr de **121 de absolvenți** ocupă **funcții de conducere** la nivelul unităților școlare din care provin. Dintre aceștia, **46**, adică mai mult de o treime, sunt **profesori pentru învățământul primar**, respectiv (38%), iar **75** sunt profesori de **gimnaziu**.

STRUCTURA FORMABILILOR CARE OCUPĂ FUNCTII DE CONDUCERE

Proiectul **CRED** continuă cu **Seria 5** a programului de formare continuă, care, în Regiunea București-Ilfov, se va desfășura în perioada **iunie-iulie 2020**, pentru 18 grupe de formabili, din care 10 grupe constituite din profesori pentru învățământul primar și 8 grupe cu profesori din învățământul gimnazial.

Distribuția grupelor CRED B-IF Seria 5 pe nivel de învățământ

Prof. dr. Iliana Dumitrescu
Prof. Gabriela-Firuța Șubă
Casa Corpului Didactic București

Pandemiile în secolul XX

Omenirea s-a confruntat cu mai multe pandemii, de-a lungul istoriei sale, dintre care cea cunoscută sub numele de **gripa spaniolă a fost cea mai severă înregistrată în secolul XX**. Gripa spaniolă a ucis între 50 și 100 de milioane de vieți. Pandemia de gripă din 1918 este considerată cea mai severă pandemie a secolului XX. A izbucnit în timpul Primului Război Mondial, iar condițiile de război - supraaglomerarea și mișcarea de trupe pe glob, au ajutat la răspândirea ei masivă. Vulnerabilitatea adulților tineri sănătoși și lipsa vaccinurilor și a tratamentelor au creat o criză majoră de sănătate publică, care a provocat cel puțin 50 de milioane de decese la nivel mondial, 100 de milioane, după alte surse, dintre care aproximativ 675.000 în Statele Unite.

Gripa spaniolă a fost cauzată de un virus numit H1N1, cu gene de origine aviară. Deși nu există un consens cu privire la locul de origine a virusului, acesta s-a răspândit la nivel mondial în perioada 1918-1920.

În Statele Unite a fost identificat pentru prima dată la personalul militar în primăvara anului 1918. Primele cazuri de gripă spaniolă oficiale au fost cele de la Camp Funston, o bază militară din Kansas, înregistrate pe 4 martie 1918. Natura deosebit de contagioasă a focarului de la Camp Funston sugerează, totuși, că nu aici a apărut adevăratul "pacient zero", deoarece tulpinile de gripă tind să nu infecteze foarte bine la început.

Se estimează că aproximativ 500 de milioane de oameni sau o treime din populația lumii s-a infectat cu acest virus. Mortalitatea a fost ridicată la copii mai mici de 5 ani, la persoane între 20-40 de ani și la cele între 65 de ani și mai mult. Caracteristica acestei pandemii a fost mortalitatea ridicată la persoanele sănătoase, care nu aveau și alte afecțiuni, inclusiv cele din grupa de vârstă 20-40 de ani.

Fără vaccin pentru protecția împotriva infecției gripei și fără antibiotice pentru tratarea infecțiilor bacteriene secundare care pot fi asociate cu infecțiile gripei, eforturile de control la nivel mondial s-au limitat la intervenții non-farmaceutice, cum ar fi izolarea, carantina, o igienă personală bună, utilizarea de dezinfectanți și limitări ale adunărilor publice.

Au existat trei valuri de manifestare a gripei spaniole. Sfârșitul Primului Război Mondial a permis o creștere a numărului de cazuri de gripă spaniolă după ce oamenii au sărbătorit Ziua Armistițiului prin manifestări publice, în stradă, iar soldații au început să fie demobilizați și trimiși acasă.

La Conferința de Pace de la Versailles, în timpul negocierilor de la sfârșitul Primului Război Mondial, președintele american Woodrow Wilson a lesinat. Unii istorici speculează că era slăbit din cauza gripei, care încă se manifesta agresiv la Paris.

Sistemul sanitar a fost suprasolicitat, ba chiar depășit de situație. În disperare de cauză, în statul Illinois, de exemplu, a fost votată o lege menită să suplinească lipsa de personal medical: puteai deveni asistentă medicală după doar o zi instruire.

După izbucnirea pandemiei de coronavirus, oamenii de știință au început să se aplece cu mai multă atenție și asupra modului în care autoritățile de atunci au gestionat efectele pandemiei de gripă spaniolă, dar și cum au reușit sau nu să o stăvilească. Istoria gripei spaniole arată că în orașele americane, cel puțin, în care relaxarea măsurilor preventive au fost luate prea curând, al doilea val de îmbolnăviri și de morți a fost mai mare.

Conform părerilor lui Paul Ewald, un biolog evoluționist de la Universitatea din Louisville, Kentucky, răspândirea globală a virusului și virulența lui deosebită au fost date de un factor comun. Amândouă au fost consecința războiului purtat în tranșee pe frontul de vest. Virulența acestui virus a fost rezultatul mediului de evoluție anormală pe care l-au oferit tranșeele. În mod normal, selecția naturală face ca un virus care se transmite direct de la o gazdă la alta să își modereze virulența. Cu cât gazda stă mai mult în viață, cu atât vor fi mai multe noi gazde cu care victima inițială va intra în contact. Astfel, tulpinile mai puțin virulente sunt favorizate și se răspândesc.

Dr. Ewald sugerează că, pe de altă parte, **războiul de tranșee a forțat virusul din 1918 să urmeze o cale evoluționară diferită**. Numărul mare de tineri înghesuiți în tranșee în estul Franței zile și săptămâni la rând a făcut ca infectarea să fie deosebit de ușoară. De asemenea, aceștia erau într-un mare pericol de a muri din alte cauze chiar înainte de a da mai departe virusul. În aceste condiții, selecția naturală a făcut ca virusul să se multiplice rapid în corpul unei noi gazde, împrăștiind o mulțime de particule în acest proces, chiar dacă risca să-și omoare gazda, căci s-ar fi putut ca gazda să nu mai fie oricum în viață mult timp.

Cauza efectivă de deces, în majoritatea cazurilor, a fost pneumonia produsă de diverse bacterii oportuniste. Acest lucru a făcut ca diagnosticul să fie complicat, mai ales că în 1918 conceptul de virus era relativ nou. Astfel, majoritatea doctorilor din lume au crezut că au de a face cu o infecție bacteriană, ceea ce a făcut ca gripa spaniolă să fie prinsă în analele istorice și medicale sub o multitudine de etichete, de la răceală obișnuită, la plagă pneumonică.

Un alt factor care trebuie menționat în legătură cu rata ridicată de mortalitate a virusului este "întipărirea" ("imprinting"-ul). Acest proces este numele dat observației că un sistem imun pregătește cel mai eficace răspuns pentru prima tulpină de gripă pe care o întâlnește. Memoria acestui prim răspuns este păstrată de către sistemul imunitar și răspunsurile ulterioare sunt, astfel, probabile a fi răspunsuri mai degrabă nesatisfăcătoare pentru tulpini noi, diferite.

Una dintre "surprizele" aduse de gripa spaniolă a fost că persoanele de 20 sau 30 de ani au fost deosebit de vulnerabile, în timp ce persoanele în vârstă – în mod normal un grup de risc pentru gripă – au fost, de fapt, mai puțin expuși pericolului decât în timpul epidemiilor de gripă din deceniile anterioare. Primul virus de gripă pe care l-au înfruntat, când erau copii, adulții tineri din 1918 a fost cel care a cauzat pandemia din 1890. Acesta a aparținut unei tulpini diferite de tulpina H1N1 cu care s-au confruntat în 1918, ceea ce înseamnă că procesul de "întipărire" le-a scăzut calitatea răspunsului imunitar.

Spre deosebire de aceștia, persoanele mai în vârstă în 1918 s-au confruntat, când erau tineri, destul de des cu

virusuri care conțineau H1 sau N1. În cazul lor, întipărirea i-a ajutat să-și întărească răspunsul imunitar.

În 1968 un virus respirator apărut în China, care a trecut granițele dintre state, a cauzat o pandemie și, într-o singură lună, a provocat zeci de mii de decese în Franța, semănând din aceste puncte de vedere cu noul coronavirus din 2020.

Prima pandemie din era contemporană, această epidemie de gripă A, constatată la jumătatea anului 1968 în Hong Kong, a făcut înconjurul planetei într-un an și jumătate, ucigând în total 1 milion de persoane, din care 50.000 în Statele Unite și 31.000 în Franța. Un milion de oameni au murit "Oamenii erau aduși pe targă într-o stare catastrofală. Mureau de hemoragie pulmonară, cu buzele cianotice, complet gri. Erau de toate vârstele, de 20, de 30, de 40 de ani și mai mult", își amintea medicul specialist în boli infecțioase Pierre Dellamonica într-un articol publicat în 2005 în cotidianul Liberation.

Cadavrele erau depozitate "în camerele din spatele spitalelor și la morgi" în perioada vârfului epidemiei din Franța, înregistrat în decembrie 1969, a dezvăluit pentru AFP istoricul specializat în domeniul sanitar Patrice Bourdelais.

Nu au existat niciun titlu publicat cu majuscule în ziarele din epocă, nicio măsură guvernamentală, nici măcar o alertă medicală. "Indiferența și cuvintele frumoase au avut câștig de cauză în fața unei posibile mobilizări", a adăugat Patrice Bourdelais, profesor titular al catedrei de "Populație, epidemie și sănătate" la Școala de Înalte Studii în Științe Sociale (EHESS) din Franța.

În vârful epidemiei din Franța, înregistrat în data de 18 decembrie 1969, ziarele zilei menționau o epidemie de gripă "staționară" (Le Figaro) sau care "pare să regreseze" (Le Monde).

În epocă, mediul medical, liderii politici, mass-media și populația în general erau aproape orbiți de progres și de noile sale arme, vaccinurile și antibioticele care fac miracole, capabile să distrugă, de exemplu, flagelul tuberculozei, a explicat Patrice Bourdelais.

Mai mult, sensibilitatea oamenilor în fața morții nu era aceeași ca în zilele noastre.

"Cele 31.000 de victime ale gripei Hong Kong nu au creat scandaluri, au trecut chiar mai multe decenii neobservate", a comentat același istoric. Omenirea întreagă a trebuit să aștepte până în 2003, când au fost publicate cercetările epidemiologului Antoine Flahault, pentru a realiza o numărătoare a deceselor cauzate de acea epidemie în Franța.

Era perioada "Celor 30 de Ani Glorioși", a boom-ului economic de după Al Doilea Război Mondial. "Pe acea curbă a progresului multidimensional", un accident precum o gripă ucigașă nu era la fel de intolerabil ca în zilele noastre.

Tensiunile internaționale, marcate de războaie încă prezente, precum cel din Vietnam, criza umanitară din Biafra (stat secesionist din Africa), au permis o relativizare a suferințelor asociate unei epidemii care a fost mai gravă decât altele. În prezent, lucrurile stau cu totul altfel: epidemia de COVID-19 a eliminat orice alt subiect de pe agenda publică și a provocat o paralizie uriașă la nivel global.

Poate pentru că sănătatea a devenit o preocupare individuală primordială și oamenii erau inconștient convingși de faptul că societatea modernă dispune de toate armele pentru a combate epidemiile, a explicat Patrice Bourdelais.

Pentru geograful Michel Lussault, importanța covârșitoare acordată în prezent pandemiei de COVID-19 reflectă pur și simplu "amplora bulversărilor asociate mondializării", un fenomen marcat de mobilități internaționale extreme ce vizează mărfurile, oamenii și informația. Specialistul în boli infecțioase Philippe Sansonetti a evidențiat la rândul său propagarea internațională a noului coronavirus în emisfera nordică folosind o hartă a zborurilor internaționale din China spre Europa și spre America de Nord: răspândirea virusului coincide perfect cu densitatea acestor curse aeriene. "Aceste boli emergente infecțioase sunt maladii ale Antropocenului (eră geologică în care incidența activităților umane asupra Terrei devine preponderantă, n.r.), fiind exclusiv asociate cu cucerirea planetei de către om", a explicat același specialist, profesor de Microbiologie și maladii infecțioase la Collège de France.

Pandemia de COVID-19 ne spune o poveste în trei episoade: un "salt între specii", cu trecerea unui coronavirus de la liliac la om, apoi "o revărsare", cu o contagiare de la un om către alți oameni, și, în cele din urmă, "o a treia etapă, care reprezintă propagarea explozivă, cauzată de om pe planeta noastră prin intermediul transporturilor intercontinentale", a adăugat el.

În 1968 și 1969, virusul gripei A (H3N2) a avut nevoie de mai multe luni pentru a ajunge din Asia în Statele Unite și în Europa. De această dată, în 2020, noul coronavirus a reușit acest lucru în doar câteva săptămâni.

**Daniel MĂLĂELEA, Director CCD București
Teodora PĂUN, prof. metodist CCD București**

Viața online, provocare sau nostalgie?

Vedem zi de zi, dincolo de sticla ecranului, aceleași chipuri drăgălașe ale elevilor care, până nu demult, făceau parte din comunitatea noastră de practici offline. Sau ne imaginăm uneori că dincolo de emoticoanele și logourile pe care le vedem și cărora ne adresăm, sunt aceiași copii drăgălași... Le auzim sau le citim răspunsurile pe chat și ne întrebăm cât din emoția transmisă prin vorbele noastre poate trece cu succes prin ecran. Sau câte dintre nedumeririle și confuziile lor ajung până la noi.

Suntem împreună totuși, elev și dascăl, în acest episod al unui film în care ne-am trezit brusc, fără să fim întrebați dacă avem rolurile învățate și dacă ne regăsim în zona de confort emoțional ca să fim și credibili și autentici. Și continuăm să ne jucăm rolurile întrebându-ne (im)perceptibil dacă e vorba doar de un singur episod care ne va valida temporar parcursul socioprofesional sau va fi un lung serial, așa cum urmăream cu ceva timp în urmă și creșteam cu toții împreună cu actorii principali.

modelat astfel încât să nu mai fie privit ca un element de competiție, în care atât contextul formal încerca să-l plaseze cu orice preț într-un mediu competițional, cu colegul lui sau cu orice altă provocare ce ar fi adus "o plus valoare momentului" cât și contextul informal în care el era încurajat să fie mai bun decât fratele lui, vărul lui, copilul vecinului de la parter sau al rudelor din străinătate dar din ce în ce mai rar, în competiție cu el însuși.

Iată-ne acum, părinți, copii și dascăli, roind în jurul unui computer și făcând împreună actul instructiv educativ așa cum nicio reformă educațională n-ar fi reușit să ne apropie. **Iată-ne renunțând puțin câte puțin la bariera dintre "noi" și "voi" și încercând să "facem bine" ca "să fim bine".**

Și chiar dacă pare greu și nu vedem foarte clar *luminița de la capătul „pandemiei”*, un lucru pare din ce în ce mai evident: respectând regulile de igienă și distanțarea socială, pe care nu doar "mai marii cetății" le impun, ci însăși realitatea în care ne conturăm maturizarea emoțională și socială, nu facem decât să înaintăm pas cu pas către apropierea care ne prisosea la un moment dat și pe care acum vom ști mai altfel și mai mult să ne-o asumăm.

#parteaaplinaapaharului
#dascălonline

Prof. Georgiana Bolojan,
Casa Corpului Didactic București

Apăruse de ceva timp în spațiul educațional românesc o întrebare care ne învăluia pe toți și care devenea din ce în ce mai retorică. Cum să lucrăm împreună, școală și familie, astfel încât elevul, absolventul unei forme de învățământ, deci viitor membru al Cetății, să conștientizeze realist ce așteaptă Cetatea de la el. Cum să se lase

Jurnal de profesor

în online

Copleșiți de multitudinea de schimbări apărute în perioada aceasta, am fost nevoiți să învățăm să facem același lucru - să fim alături de elevii noștri, dar cu un alt fel de mijloace didactice.

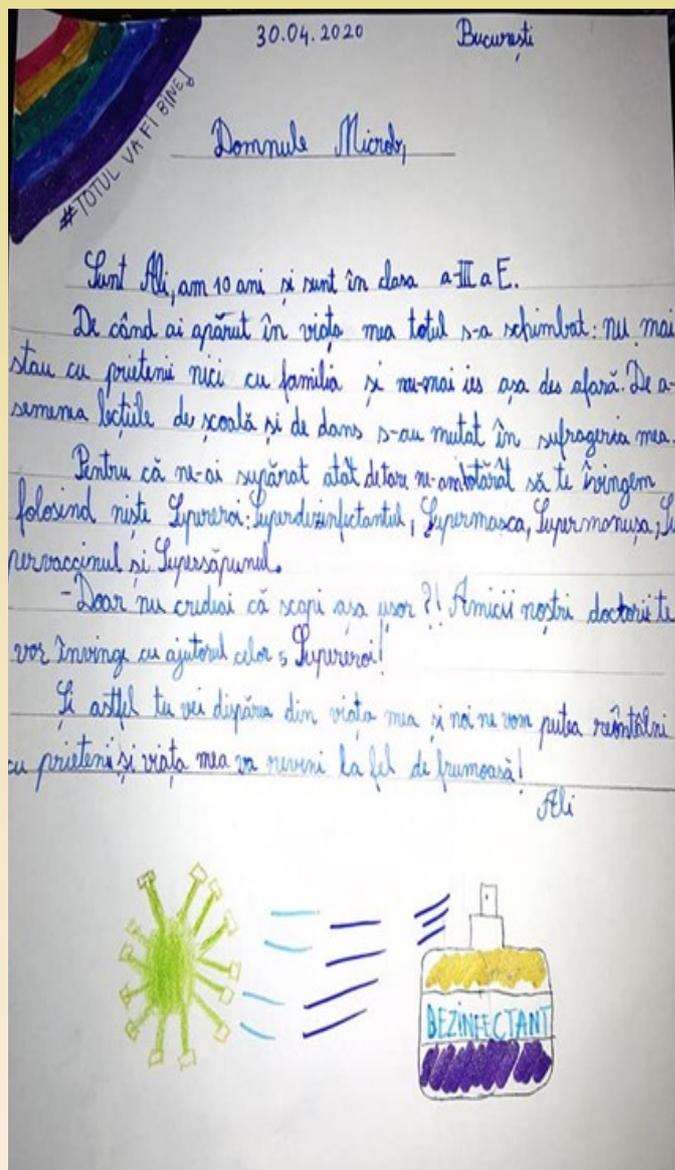
Iată că, ne-am restartat și ne-am perfecționat din mers cu tot ceea ce ține de digitalizare și am devenit **Profesori în online**. Mediul școlar formal a fost susținut acum de acasă, în mediul online, prin diverse platforme, canale media ori rețele de socializare, aceasta fiind o soluție care le asigură copiilor securizarea afectivă, progres cognitiv, interacțiune, precum și confort psihic.

Puncte tari

- ✓ cadrele didactice au predat, testat și lucrat de-acasă, dar totuși au fost alături de elevi, i-au susținut și încurajat, iar aceștia i-au văzut și auzit, bucurându-se că sunt împreună și, în același timp, fiecare în casa lui.
- ✓ copiii și-au perfecționat cunoștințele din domeniul tehnologiei informației și a comunicațiilor, au rezolvat temele în ritmul propriu, au testat sau inventat noi jocuri în familie, au învățat multe lucruri interesante despre activitățile casnice, pe care le pot face cu plăcere, ajutându-și părinții,
- ✓ cadrele didactice și copiii au fost creativi și interesați de tehnici moderne de lucru, au inventat materiale didactice și au creat lecții minunate împreună, colaborând ca într-un sistem.

Puncte slabe

- ✓ copiii și cadrele didactice au petrecut mult mai mult timp în fața diverselor device-uri.
- ✓ nu toți elevii pot participa la școala on line, din diverse cauze,
- ✓ există tendința de a deveni anxios sau nervos, deoarece nu mai ai ocazia de a interacționa cu ceilalți, în mod direct,
- ✓ programul de lucru, rezolvarea temelor, poate crea

frustrări, dacă nu sunt bine organizate și dacă nu există o persoană care să îi îndrume pe copii, aceștia având tendința de a pierde noțiunea timpului în fața laptop-ului, tabletei, telefonului, ori de a mânca excesiv.

Ca și profesor itinerant, am fost „provocată” să reușesc să captez atenția elevilor mei, care sunt cu cerințe educaționale speciale. Am oferit câteva exemple de activități prin intermediul unor lecții demonstrative susținute în direct pe pagina de facebook Proedus, părinții ascultând și vizionând împreună cu copiii.

Chiar dacă la început nu au dorit, ori nu au înțeles unde este doamna, cum o pot vedea, de unde vorbește ea, am luat legătura cu ei și telefonic, ori cu apel video. După ce mi-au auzit vocea, familiară pentru ei, le-am trezit interesul și, prin inventarea de noi jocuri cu ei, am reușit să ne conectăm pe diverse platforme, chiar și peste 60 de minute, deoarece distracția nu putea fi întreruptă!...

Copil fiind, preșcolar ori din ciclul primar, cum să renunți să te joci cu doamna și cu câțiva colegi „Ghicatori”, ori „Imită râsul mamei, al unui leu, al unei maimuțe”, sau „Împinge un balon cu nasul”, „Imită o broscuță care sare peste un coleg” și multe alte jocuri de dezvoltare personală.

Chiar și pentru cei din ciclul gimnazial orele on line erau ca o „gură de aer de la doamna”, așa cum unul dintre copii mi-a spus, deoarece am creat împreună Jurnale de Pandemie, am luat interviuri personajelor din cărțile lor preferate ori am creat reclame haioase pentru obiecte inutile, pe care le avem prin case și am creat Teste de atenție pentru părinți și bunici.

Empatizând cu elevii, am lansat un concurs cu premii, numit „Scrisoare/ desen către DOMNUL MICROB, concursul fiind promovat, bineînțeles, în on line, pe Facebook, și chiar promovat de un post TV, care a fost încântat de idee.

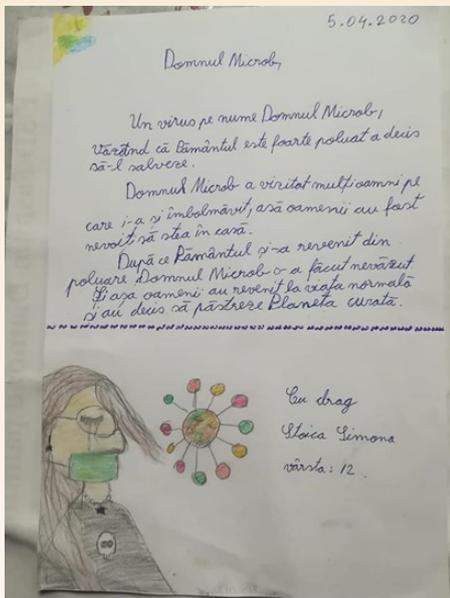
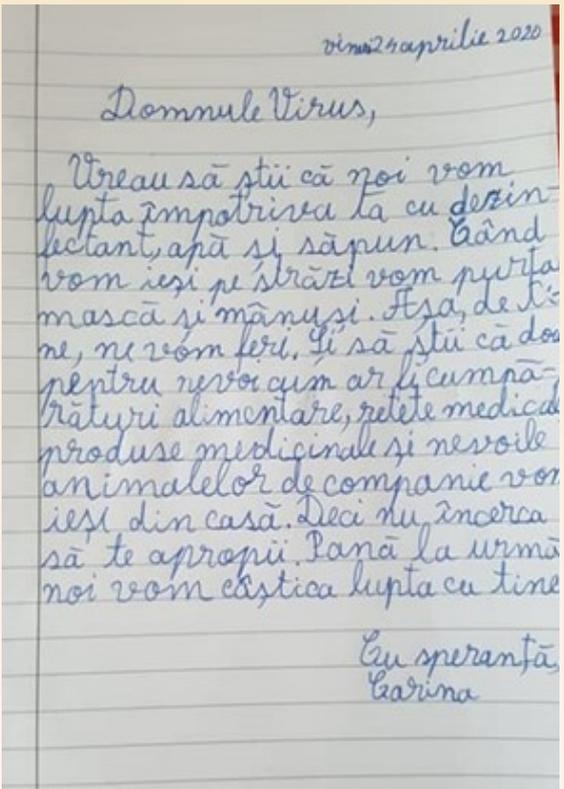
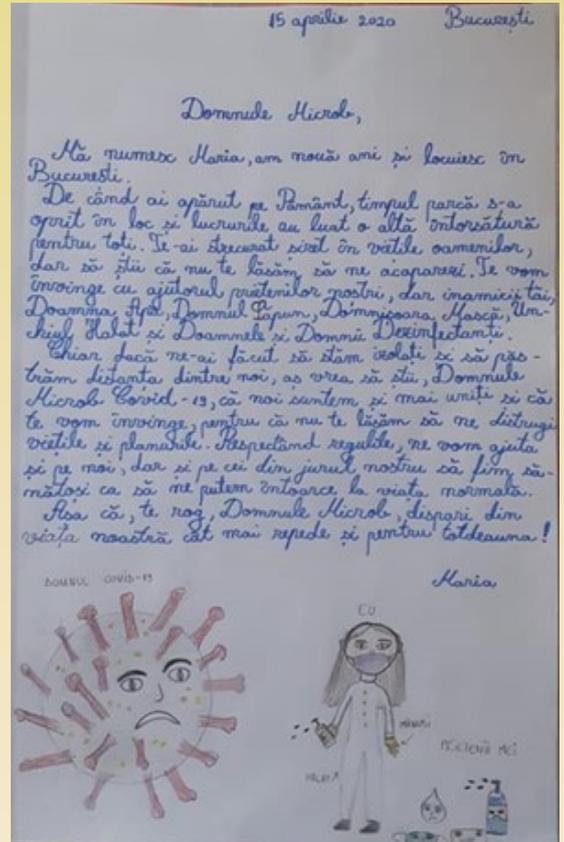
I-am îndemnat pe copii să se gândească cum am putea să îl învingem pe acest virus. Am primit numeroase scrisori, ori desene, colaje, și am decis ca toți să fie premiați cu cărți potrivite vârstei lor, pentru a uita puțin de conectarea digitală.

Iată câteva exemple, de pe pagina de facebook a concursului „Sunt acasă și mă joc cu prietenii, creată de mine, în această perioadă, precum și Campania cu același nume.

#domnulMicrob

Prof. itinerant Mihăilă Lizetta

Școala Gimnazială Specială "Sf. Nicolae"

Ateliere online la CCD

Pandemia de coronavirus ne-a învățat o lecție importantă: că nu putem fi niciodată pregătiți 100% pentru anumite situații sau evenimente, dar că avem capacitatea să ne adaptăm rapid unui nou context.

Piața muncii a trecut printr-o schimbare majoră în ultima perioadă, iar efectele acestei schimbări au fost resimțite fără întârziere atât de candidați cât și de angajatori.

Munca de la distanță este o practică adoptată de foarte multe companii, iar managerii acestora fac eforturi constante pentru a menține nivelul de implicare al echipei și pentru a îmbunătăți procesele de comunicare.

Cu toții ne întrebăm cum va arăta viața la birou, ce abilități digitale va trebui să dobândim, să ne perfecționăm pentru a ține pasul cu dezvoltarea tehnologiei și pentru a comunica eficient, având în vedere că, în mod cert, activitatea noastră se va transfera în mediul online, atât cât va fi posibil.

La nivelul Casei Corpului Didactic a Municipiului București am inițiat o serie de activități de socializare online, un real context de învățare, în care comunicăm, împărtășim experiențe și emoții, aflăm care sunt nevoile de formare ale colegilor în contextul școlii online și încercăm să-i sprijinim în demersurile lor profesionale.

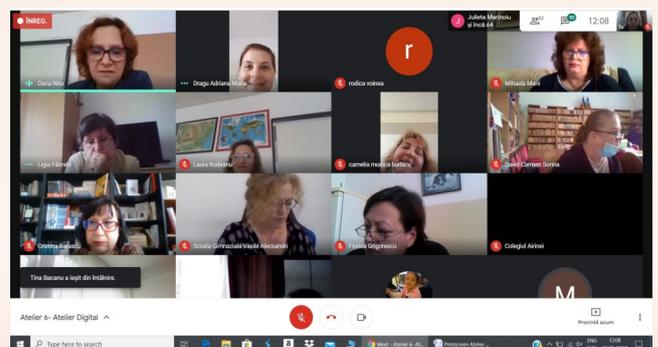
Vineri este ziua dedicată atelierelor pentru personalul didactic auxiliar.

Bibliotecari școlari, secretare, informaticieni, laboranți școlari, administratori financiari, administratori de patrimoniu, pedagogi școlari ne întâlnim în atelierelor de vineri pentru a găsi cele mai bune soluții la noile provocări digitale, care se aștern în fața școlii românești.

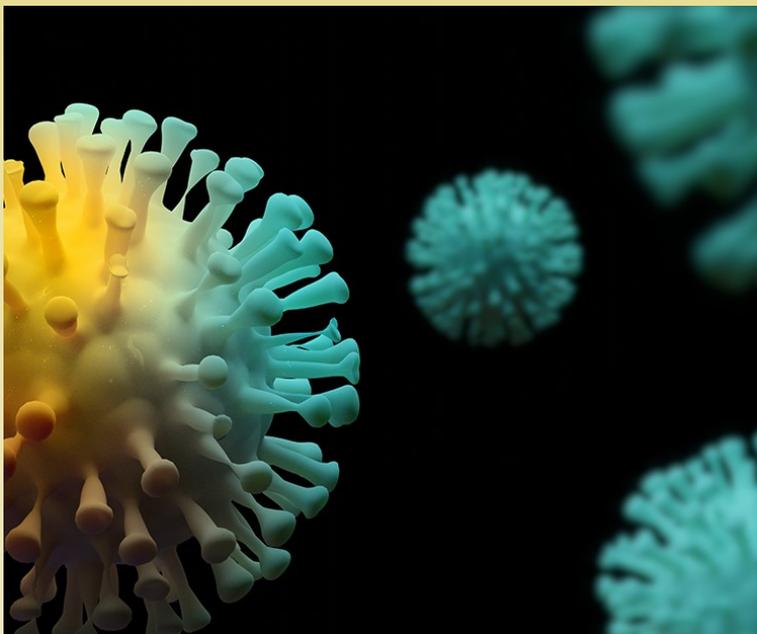
Sunt convinsă că împreună vom trece cu bine prin această perioadă complicată pentru societatea românească și pentru întreaga lume.

Vă doresc succes în noua provocare și vă așteptăm pe site-ul CCD București să pornim împreună într-o nouă aventură virtuală.

www.cdbucuresti.org

Dana Rucsandra Nițu
Secretar CCD București

Evaluarea online în contextul Pandemiei COVID 19

Evaluarea joacă un rol important în procesul de predare- învățare-evaluare – atât evaluarea sumativă cât și formativă oferă informații despre progres și ghidează învățarea. Evaluarea este esențială pentru procesul de certificare, ierarhizare și rezultatele sunt utilizate în mai multe feluri pentru a măsura evoluția și succesul elevilor, profesorilor, cursurilor sau ale instituțiilor. Datorită importanței evaluării, s-au dezvoltat diferite tipuri ale acestui tip de proces. Evaluarea, în special când este cuprinsă într-o sarcină sau exercițiu autentic de învățare, poate fi de asemenea parte din experiența învățării. Evaluarea online a crescut și va mai tot crește în popularitate deoarece se crede că va ajuta la administrarea unor volume mari de notare și administrare. În ciuda utilizării răspândite a computerelor în predare și învățare, utilizarea acestora în ceea ce privește evaluarea a fost limitată.

Există o tendință de a asocia evaluarea bazată pe utilizarea computerului cu întrebările cu alegere multiplă, poate din cauză că așa s-a utilizat pentru prima oară tehnologia informatică. Evaluarea bazată pe utilizarea computerului nu face numai să genereze exerciții de rutină ca aceste întrebări cu alegere multiplă, ci poate îmbogăți experiența elevilor.

Principala utilizare a evaluării online poate avea ca scop mai degrabă evaluarea formativă decât sumativă a elevilor. Aceasta furnizează cea mai întâlnită formă de feedback prin intermediul forumurilor de discuții sau exercițiilor online.

*Să fii profesor în această perioadă înseamnă să faci față nu numai unor schimbări fără precedent, dar și să gestionezi altfel activitățile de zi cu zi, atât pentru noi, cât și pentru copiii noștri. În realitatea distanțării sociale, școala s-a mutat, pentru toți, în mediul online. Se pune întrebarea firească sau nefirească (pentru unii), cum să asigurăm continuarea accesului la educație pentru toți copiii. Comutarea pe modul educație de acasă a testat răbdarea, creativitatea și inventivitatea noastră, a tuturor. Nu putem să nu ne întrebăm ce a însemnat acest lucru pentru cei mai vulnerabili dintre părinți pe de o parte, dar și pentru copii/elevi/studenti pe de altă parte. **Competența digitală a devenit esențială pentru educație, viață profesională și participare activă în societatea distanțată.** În cazul învățământului preuniversitar, este important să înțelegem această competență și, în egală măsură, să o cultivăm fie în predare, învățare sau evaluarea elevilor.*

În contextul actual se pune tot mai des o întrebare: Se poate realiza o evaluare reală online a elevilor?

O altă utilizare populară a tehnologiilor online este predarea electronică a temelor care poate simplifica procesul administrativ. Cel mai puțin prețuită și utilizată este autoevaluarea, care are multe rezultate pozitive – de obicei încurajează independența elevului și îi ajută pe aceștia să dezvolte abilitățile necesare pentru o învățare autonomă (și pe tot parcursul vieții).

Există un număr de beneficii percepute în utilizarea computerelor în procesul de evaluare care pot fi enumerate ca:

- posibilitatea de a nota cu rapiditate și în mod adecvat un număr mare de răspunsuri
- monitorizarea răspunsurilor elevilor
- evaluarea poate avea loc într-un mediu cu acces deschis
- evaluările pot fi păstrate și reutilizate
- furnizarea de feedback imediat

Articolele de evaluare pot fi selectate la întâmplare pentru a furniza un document diferit fiecărui elev. Evaluarea ar trebui să fie îndeajuns de flexibilă și diversă pentru a lua în considerare nevoile și circumstanțele diferite ale elevilor care urmează cursuri online. Flexibilitatea poate însemna:

- susținerea de exerciții de evaluare pentru a dovedi circumstanțele și nevoile elevilor;
- furnizarea de flexibilitate în durată sau furnizarea de opțiuni pentru situații neprevăzute pentru a compensa lipsa de fiabilitate sau diferențele în ceea ce privește conexiunile tehnologice;
- furnizarea posibilității de alegere a locului de desfășurare a procesului de evaluare deoarece

elevii pot efectua exerciții de evaluare la locul de studiu, care poate fi acasă, locul de muncă sau orice loc aleg.

Măsura în care aceste alegeri sunt disponibile în învățarea online depinde de mulți factori, inclusiv aspecte pragmatice de management al învățării și al cursanților, strategiile de predare utilizate, tehnologiile și software utilizat, cerințe de a începe și a finaliza la anumite date și așa mai departe.

Evaluarea online este susținută de aceleași principii de valabilitate, fiabilitate, flexibilitate și echidistanță și utilizează multe din strategiile folosite în predarea și evaluarea tradiționale față în față. Diferența constă în contextul evaluării, în interacțiunile dintre evaluator și cei care sunt evaluați și procesele de colectare și administrare.

Evaluarea online poate fi utilizată:

- ca o sursă independentă de dovezi pentru evaluare;
- ca o contribuție la întregul proces de evaluare;
- în vederea colectării, transmiterii și administrării materialelor de evaluare și resurselor.

Evaluarea online poate furniza:

- mai mare flexibilitate asupra locului, momentului și modului în care este efectuată evaluarea;
- o mai largă gamă de opțiuni elevilor pentru a-și demonstra cunoștințele și abilitățile.

Evaluarea poate fi efectuată de către cadrul didactic, elev, colegi sau de către o persoană sau un grup din afară. Cele mai comune strategii de evaluare online utilizate sunt în prezent: utilizarea comunicării prin computer ca mediu de transfer pentru a trimite și a comenta pe marginea temelor de genul: **eseuri; alcătuirea și predarea de portofolii; și pentru testarea pe computer, de ex. răspunsuri scurte, întrebări cu răspuns de tipul alegere multiplă și quiz-uri.** Unele dintre opțiunile online enumerate în literatura de specialitate includ:

- teme scrise;
- participarea la discuții online;
- eseuri;
- publicarea lucrărilor/prezentărilor elevilor;
- quiz-uri și întrebări online;
- activități experiențiale, cum ar fi jocul de rol;
- teme colaborative;
- dezbateri;
- portofolii;
- revizuri;
- examene online (cu carte deschisă, structurate, cronometrate).

Învățarea online, prin natura sa, necesită un grad de independență al elevilor și abilitatea de a rezolva probleme (adică, abilitatea de a rezolva probleme de învățare și probleme tehnice).

Lucrul în afara școlii, departe de profesori și colegi, înseamnă că elevii trebuie să-și asume responsabilități mai mari dacă doresc să reușească la cursurile online. În plus, există percepția conform căreia elevii sunt încurajați să-și asume și mai multe responsabilități pentru propriul proces de învățare pentru a face față așteptărilor angajatorilor și ale comunității. S-a încercat trecerea către abordări mai centrate pe elev în ceea ce privește predarea și învățarea care încurajează elevii să facă acest lucru. Se pare că acest principiu ar trebui extins și la evaluare.

Autoevaluarea, evaluarea de către colegi, învățarea prin descoperire, reflecția și articularea sunt doar câteva metode prin care elevii sunt încurajați să-și administreze propria învățare și evaluare. Alte metode includ opțiuni de discutare a activităților de evaluare, mod de prezentare, durată a evaluării și decizii referitoare la punctaj sau notare. **Provocarea care rămâne este aceea de a găsi rezultate măsurabile pentru a demonstra însușirea competențelor și a abilităților dorite.**

Bibliografie/Webografie:

- ANTA – Australian National Training Authority, Assessment and Online Teaching, Australian Flexible Learning Quick Guide Series
- Bron, A. (2005). Understanding learning processes through adult education theory, In: Sabour, M'hammed & Koski, Leena (Eds.) Searching for the Meaning of Education and Culture.
- www.elearning.ro
- www.iteach.ro

**Prof. Ionescu Simona
Colegiul Tehnic de Poștă și
Telecomunicații „Gh. Airinei”**

Matematica în pandemie

Solomon Marcus spunea că una dintre nevoile fundamentale ale omului este nevoia de cultură. Și ce altă personalitate, dacă nu el, putea transmite mai bine faptul că și educația matematică face parte din portretul unui om al școlii? Educația matematică trebuie să continue indiferent de circumstanțe. În 1967, celebrul matematician Alexander Grothendieck a mers pentru 3 săptămâni în Vietnam unde a ținut cursuri de Geometrie Algebrică printre raiduri aeriene și atacuri cu bombe. Noi, azi, suntem la fel de datori de a ține matematica alături de elevii noștri.

Școlile au fost închise pe 11 martie. Pe 14 martie era „Ziua Numărului Pi”, o celebrare anuală a constantei matematice π (pi). Ziua pi este serbată pe 14 martie (3/14 în formatul lună/zi) din moment ce **3, 1 și 4 sunt primele trei cifre importante ale lui π** . Numărul Pi este o constantă matematică a cărei valoare este egală cu raportul dintre circumferința și diametrul oricărui cerc într-un spațiu euclidian.

Activitățile didactice propuse cu această ocazie i-au încântat pe elevi și pot fi reluate oricând. Au fost elevi care au reușit să memoreze peste o sută de zecimale din acest număr faimos. Astfel, ei au aflat și tehnici de memorare cum ar fi aceea de a-ți imagina o plimbare și în calea ta să găsești zecimalele numărului pi pe diferite obiecte, cum ar fi o scară sau o pălărie. Și educația artistică a fost alături de noi deoarece elevii au realizat diverse desene reprezentative.

Celor cărora le place poezia, le-a fost ușor a scrie poezii care conțin versuri cu acele cuvinte care au atâtea litere cât e o zecimală a numărului pi.

Cum ar fi să-l așezăm și la masă pe „iraționalul” număr pi? Iată că elevii împreună cu părinții au gătit plăcintă (joc de cuvinte din engleză unde *pie* se spune la plăcintă) și fursecuri în formă de pi.

Și dacă încă nu am fost convingși că putem învăța matematică de acasă, poate ne vor ajuta activitățile didactice care îmbină matematica cu astronomia. **Cum ar fi să mâncăm biscuiți Oreo și să învățăm despre Fazele Lunii?**

Încă din secolul trecut, matematicienii studiază fractalii. Noi de ce nu am afla mai multe despre ei? **Putem reconstrui fractalul plan Covorul lui Sierpinski sau chiar Triunghiul lui Sierpinski. Pe noi ne-a ajutat Tic-Tac. Tu ai 64 de obiecte mai mici pe acasă? Dacă nu ai, îți poți desena propriul fractal pe un tricou. Sau îl poți programa în Scratch.**

Poate îți place mai mult să citești. Preferi cărțile în limba engleză? Iată câteva siteuri educative de unde poți învăța matematica cu drag :

<https://www.mobymax.com/curriculum/math> și <https://openupresources.org/math-curriculum/>

Jane Haining a primit premiul Yad Vashem, institutul fondat în Israel în memoria victimelor Holocaustului, ea fiind singura persoană de origine scoțiană care a câștigat titlul de „Drept între popoare”.

În 1939, odată cu începerea războiului, ea era plecată în concediu, în Cornwall, dar imediat s-a întors în Ungaria. Din cei 315 copii de care avea grijă, majoritatea erau evrei. Și-a motivat alegerea astfel:

„Dacă copiii au avut nevoie de mine în zile cu soare, câtă nevoie au acum, în aceste zile de întuneric?”

Prof. Grecu Alina-Elena
Liceul Pedagogic ”Anastasia Popescu”

Profesorul secolului XXI

Contextul pandemiei care a afectat România anului 2020 ne-a obligat să ne redefinim, să dobândim noi competențe pentru a continua procesul educațional. Profesorii s-au adaptat mediului online, având la dispoziție numeroase cursuri de formare și tutoriale pentru a învăța și pentru a se perfecționa. Indiferent de împrejurări, un profesor trebuie să rămână un model pentru elevii săi, deoarece își lasă amprenta asupra formării lor.

De-a lungul timpului, specialiștii în psihopedagogie au fost preocupați de conturarea portretului unui profesor bun, o lucrare reprezentativă aparținându-i profesorului Ion Ovidiu Pânișoară – *Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică* – care propune o nouă abordare asupra formării cadrului didactic.

Un alt volum remarcabil, care ar trebui să devină lectură obligatorie pentru orice profesor, este cartea lui John Hattie: *Învățarea vizibilă. Ghid pentru profesori*. Astfel de lecturi îndeamnă profesorul să reflecteze la metodele pe care le folosește în predare și la impactul pe care îl are asupra elevilor, astfel încât să atingă performanța.

În primul an, ca profesor debutant, le-am cerut elevilor să noteze, succint, trăsăturile profesorului ideal care i-ar putea determina să învețe și să se apropie mai mult de școală:

- ✓ să știe să ne asculte, să țină cont de părerile noastre;
- ✓ să fie calm, să nu țipe la noi și să nu ne jignească;
- ✓ să predea foarte bine, să ne explice până înțelegem;
- ✓ să facem și alte activități, orele să fie interactive;
- ✓ să se facă respectat, dar să nu fie dur cu noi;
- ✓ să facă ore relaxante, să nu ne fie frică la oră;
- ✓ să ne trateze în mod egal, să nu fie subiectiv sau să aibă elevi preferați;
- ✓ să nu ne pedepsească pe toți din cauza unui coleg care a greșit;
- ✓ să nu dea teme foarte multe;
- ✓ să se țină de promisiunile făcute;
- ✓ să nu dea teste neanunțate și nici să nu ne pedepsească prin teste.

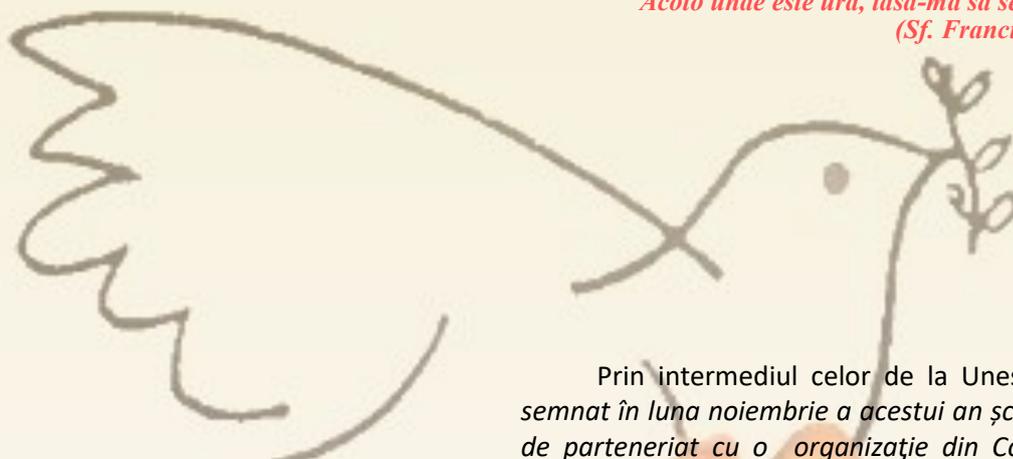
Bineînțeles, răspunsurile elevilor au fost pe măsura așteptărilor, iar lista ar putea continua. În primul rând, un profesor trebuie să dețină cunoștințe de specialitate în domeniul în care predă, dar și psihopedagogice. Este foarte important, de asemenea, ca profesorul să își asculte elevii, astfel încât să devină un sprijin în formarea acestora, să le ofere suportul emoțional de care au nevoie, ceea ce îl va ajuta să gestioneze cu ușurință și problemele de indisciplina. Încrederea acordată de profesor elevilor săi îi va ajuta pe aceștia să capete încredere în forțele proprii și să își atingă așteptările.

Un profesor adevărat nu se oprește niciodată din învățat, ci se află într-o continuă formare, ceea ce îl va ajuta să își depășească limitele. Această formare nu se referă doar la stăpânirea disciplinei predate, ci și la îmbunătățirea metodelor didactice și la dorința de a evolua prin dobândirea gradelor didactice. Orice profesor poate deveni unul de excepție, de care elevii să își amintească odată cu trecerea timpului.

prof. Grama Valentin
Liceul Teoretic "Dante Alighieri"
Școala Gimnazială "Nicolae Labiș"

Educație pentru pace

**MOTTO: "Doamne, fă-mă o unealtă a păcii Tale!
Acolo unde este ura, lasă-mă să semăn iubire."
(Sf. Francisc din Assisi)**

Educația pentru pace constituie o dimensiune a educației care răspunde la problematica societății actuale în raport cu dialogul, cooperarea și dezvoltarea relațiilor dintre comunități, care cuprinde:

- combinarea ideilor și concepțiilor care favorizează sau cultivă atitudinile ostile, agresive, xenofobe, rasiste etc.
- promovarea și formarea unor conduite pașnice, de suport, înțelegere între indivizi, comunități, popoare

Educația pentru pace urmărește formarea și cultivarea aptitudinilor civice de abordare a problemelor sociale prin dialog și participare efectivă, fiind orientată la astfel de valori, ca:

- respectul față de om ca valoare socială supremă;
- respectul față de valorile culturale și acceptarea diversității culturale;
- receptivitate la ideile și sugestiile altora;
- capacitatea de a dobândi contacte satisfăcătoare și de a dialoga;
- toleranța, acceptarea unor comportamente diferite;
- descurajarea agresivității și violenței;
- formarea spiritului critic și autocritic .

Școala în care lucrez de 12 ani este afiliată UNESCO de după anii 1990. Treptat, am ajuns să mă ocup de activitățile UNESCO ale unității de învățământ în care îmi desfășor activitatea.

În anul 2012, am primit vizita în școală a CECILIEI TINONIN, reprezentant UNESCO-PARIS, însoțită de responsabilul școlilor afiliate Unesco România (ASP-net), doamna Lucreția Băluță. Discuțiile de atunci au pus bazele activităților următoare și au făcut vizibilă pe internet bogata activitate a școlii noastre care are, astăzi, peste 2500 de elevi, fiind una dintre cele mai mari școli din țară.

Prin intermediul celor de la Unesco-Paris, am semnat în luna noiembrie a acestui an școlar un acord de parteneriat cu o organizație din Coreea de Sud care pledează pentru pacea lumii, pornind de la ideea că dezvoltarea armonioasă a elevilor noștri poate include și astfel de activități neincluse în curriculum.

"Heavenly Culture, World Peace, Restoration of Light" ("HWPL" pe scurt) este o organizație internațională pentru pace care a fost fondată pentru pacea globală și pentru încetarea războaielor. De altfel, este o organizație neguvernamentală cu statut consultativ special cu UN Economic and Social Council (ECOSOC) și asociată cu UN Department of Global Communications (DGC) și cu guvernul metropolitan de la Seul, având misiunea de a desăvârși global pacea prin cultura cerului și restaurarea lumii prin lumină.

Din luna decembrie, partenerii noștri au realizat o activitate prin care au pledat pentru pacea lumii și pentru deschiderea spre celelalte culturi. Au evidențiat elemente culturale românești, coreene, indiene, chinezești, australiene. Elevii au degustat chipsuri și alte dulciuri coreene, activitate prin care s-a consolidat schimbul cultural.

Începând cu luna ianuarie, elevii au avut parte de o nouă activitate susținută de traducătoarea partenerilor noștri coreeni. Activitatea în echipe a evidențiat liderii de grup și capacitatea de exprimare, precum și talentul de desenator, negocierea.

Din luna februarie, mi-a revenit mie rolul de a prezenta elevilor materialul trimis de coreeni, adaptându-l la condițiile și cultura românească. Activitățile s-au desfășurat sub atenta monitorizare a partenerilor coreeni. Prima activitate a fost tradusă în limba maternă a elevilor, iar cea de-a doua, la sugestia educabililor, în limba engleză, pentru a-și perfecționa achizițiile lingvistice și pentru a putea conversa mai ușor, fără trac. Trebuie să menționez faptul că prima limba a elevilor la clasa unde sunt diriginte este germana, limba engleză ocupând loc secund. În timpul pandemiei, orele s-au desfășurat on-line.

Lecțiile despre pacea lumii pornesc de la povești de viață, legende, povestiri psihologice și îmbină armonios cunoștințe din mai multe discipline: limba engleză, geografie, istorie, biologie, psihologie, ceea ce asigură caracterul interdisciplinar al cursurilor. Nu se pledează pentru cultura asiatică sau pentru o religie de-a lor, ci se prezintă în mod echidistant toate religiile și toate acțiunile umane care pot contribui, într-un fel sau în altul, la pacea lumii. Se observă legăturile dintre specii, regnuri, forme de relief etc, dar se evidențiază și capacitatea naturii de a se modela pe măsura schimbărilor climatice sau a efectelor negative ale acțiunilor lui Homo Sapiens.

Atât elevii, cât și părinții acestora au fost extrem de încântați de modul în care se desfășoară aceste activități, de conținutul și de specificul lor. De exemplu, în ultima activitate desfășurată, educabilii au avut de completat un test de personalitate.

Ne dorim să empatizăm cu partenerii coreeni, de aceea copiii au realizat desene cu mesaje în limba coreeană.

Prin acțiunile propuse, elevii vor fi ajutați să înțeleagă că pacea înseamnă "mai mult decât simpla lipsă a războiului, pacea este și o acțiune proiectată, în care oamenii se angajează să aplaneze conflictele de orice fel prin mijloace nonviolente și să realizeze dreptatea socială și democrația".

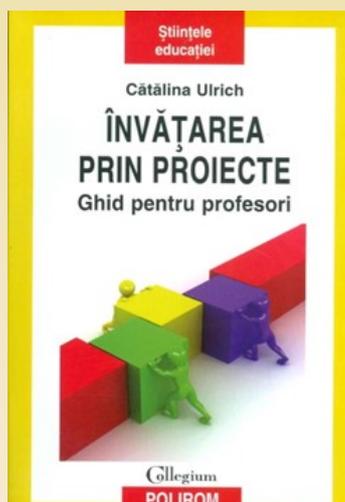
BIBLIOGRAFIE:

Butnari, Nadejda, *Noile educații: Suport de curs*, Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Psihologie și Științele Educației, Chișinău, 2017 (pp.1-29)

Prof. Rusan Oana-Raluca
Școala Gimnazială Nr. 195

Învățarea prin proiecte în cadrul orelor de limba și literatura română

Apărută la începutul secolului al XX-lea, metoda învățării pe bază de proiecte reprezintă una dintre abordările eficiente ale procesului de predare-învățare-evaluare, prin care elevul dobândește multiple competențe și cunoștințe. Învățarea prin proiecte este o metodă apreciată de specialiștii în psihopedagogie, dovadă fiind volumul Cătălinei Ulrich, *Învățarea prin proiecte. Ghid pentru profesori*, publicat la Editura Polirom și câștigător al Galei Premiilor Senatului Universității din București din 2019.

O astfel de abordare rămâne centrată pe elev, profesorul având rol de facilitator în experiența de învățare a elevilor. Elevii sunt încurajați să își împărtășească opiniile, să gândească critic și autonom, să desfășoare diferite activități, să lucreze pentru realizarea acestora și să descopere singuri cunoștințele pe care și le vor însuși ulterior. În plus, sunt provocați să cerceteze un anumit subiect singuri sau în colaborare, să învețe prin investigație, ceea ce, de multe ori, conduce spre interdisciplinaritate, deoarece munca lor presupune depășirea graniței unei discipline și interferența cu alte domenii.

Încă de la început, profesorul este obligat să anunțe obiectivele și așteptările, activitățile și calendarul acestora, dar și criteriile de evaluare. Fiind planificată înainte de începerea proiectului, evaluarea va rămâne încorporată în proiect pe toată durata desfășurării acestuia. La finalul proiectului, elevii demonstrează ceea ce au învățat și au ocazia de a se autoevalua. Autoevaluarea poate fi aplicată și de către profesor, care analizează dacă și-a atins toate obiectivele și își reajustează rolul.

În cele ce urmează, vom prezenta câteva proiecte realizate atât de elevii de gimnaziu, cât și de cei de liceu în cadrul orelor de limba și literatura română, menționând faptul că învățarea bazată pe

proiecte nu poate fi utilizată pentru orice activitate sau în cadrul oricărei unități de învățare.

În colaborare cu revista **Observator cultural**, elevii de la *Colegiul Național „Mihai Viteazul”*, coordonați de doamna profesoară Grama Andreea, au realizat o serie de interviuri cu scriitori contemporani (<https://www.observatorcultural.ro/articol/mishu-i-%CC%82n-dialog-cu-scriitorii-roma%CC%82ni-contemporani/>).

Munca lor nu a fost simplă: au selectat numele unor scriitori contemporani, au formulat întrebări, au contactat scriitorii prin e-mail, au transcris răspunsurile acestora și, cel mai important, au învățat ce presupune realizarea unui interviu, fiind implicați în mod direct în activitate.

Mishu în dialog cu scriitorii români contemporani

Interviuri cu Dan COMAN

21-02-2020 Nr. 1007 Observator Cultural Observator Lyceum 0 Comentarii

Tipărește pagina

Recomandă articolul

Seria de interviuri din cadrul proiectului *Mishu în dialog cu scriitorii români contemporani*, inițiat de profesora de limba și literatura română, Andreea Grama, de la Colegiul Național „Mihai Viteazul”, propune un dialog deschis, între liceeni și scriitori. Prin intermediul interviurilor, tinerii au posibilitatea de a le adresa întrebări scriitorilor și de a pătrunde într-o zonă culturală aparent neaccesibilă pentru ei. Fiecare interviu este constituit din două părți, prima fiind alcătuită din întrebări standard ce vizează atât viața, cit și activitatea literară și culturală a scriitorului, iar cea de-a doua, sub numele de „Interviu literar”, conține o serie de întrebări extrase din cărți, putând vedea astfel și alegerile literare ale elevilor. Dornici de a cunoaște atât creator, cit și eul biografic, liceenii de la Mishu (CNMV) au avut libertatea a pune întrebări despre copilăria celui care scrie, despre omul din spatele cărților, despre cel ce vizează și se teme.

Cine este Dan Coman și cum arată viața lui în prezent?

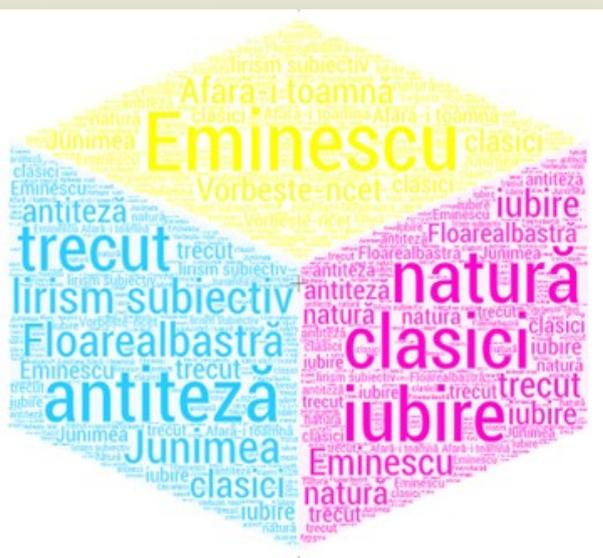
Eu sînt întotdeauna cel ce nu sînt. Un bărbat înalt, fumător, devorator de

Proiecte au realizat și elevii clasei a V-a, de la *Liceul Teoretic „Dante Alighieri”*, care, împreună cu domnul profesor Grama Valentin, au ales să valorifice literatura română, interpretând textele literare studiate prin prisma inteligențelor multiple ale cititorului: lingvistică, logico-matematică, spațial-vizuală, muzicală, corporal-chinestezică, naturalistă, inter-/intrapersonală. Astfel, și-au exprimat opinia cu privire la mesajul textului, au făcut conexiuni cu domeniul științelor exacte, al artelor plastice și muzicale, au mimat sentimentele transmise de text, au realizat jocuri de rol și au purtat discuții cu ceilalți colegi.

Proiectele au continuat chiar dacă au fost închise școlile și ne-am mutat în mediul online. Elevii clasei a X-a, de la același liceu, au realizat proiecte cu ajutorul mijloacelor tehnologice (*MindMeister, WordArt, prezentări powerpoint*), cu titlul „Evoluția poeziei în literatura română”.

Evoluția poeziei în literatura română

La finalul proiectelor, elevii au oferit feedback cu privire la folosirea metodei de învățare pe bază de proiecte:

- ✓ **îmi place să fac proiecte, pentru că rețin mai ușor informațiile;**
- ✓ **mi-am dat seama că, prin munca în echipă, îmi cunosc mai bine colegii;**
- ✓ **eu cred că un astfel de proiect te maturizează;**
- ✓ **mi-a plăcut că m-am organizat singur, am lucrat în ritmul meu și mi-am aranjat informațiile ca să le înțeleg cât mai bine;**
- ✓ **a fost amuzant; am petrecut timp cu colegii mei și am creat o relație și mai bună cu domnul profesor.**

Așadar, învățarea prin proiecte poate fi redusă la două principii fundamentale – **learning by doing** și **evaluăm nu doar produsul, ci și procesul** – și îmbină teoria, practica și reflecția, conturând un nou profil atât pentru elev, cât și pentru profesor.

Prof. Grama Valentin
Liceul Teoretic "Dante Alighieri"
Școala Gimnazială "Nicolae Labiș"

Prof. drd. Grama Andreea
Colegiul Național "Mihai Viteazul"
Liceul Teoretic "George Călinescu"

Transdisciplinaritatea și multiplicarea dimensiunilor educației

Moto:

„O autentică educație nu poate favoriza abstractizarea în dauna altor forme de cunoaștere. Educația trebuie să pună accentul pe contextualizare, concretizare și globalizare. Educația transdisciplinară se bazează pe reevaluarea rolului intuiției, imaginației, sensibilității și corpului în transmiterea cunoștințelor”.

(B. Nicolescu – Carta transdisciplinarității)

Principiul generos al *unității în diversitate*, sloganul reflectând caracterul democratic al Uniunii Europene, pare a fi considerat ca varianta pozitivă, prin opoziție cu imaginea mitică și arhetipală a eșecului uman colectiv: Turnul Babel. Și, pentru că motivul presupus a fi stat la baza primului rateu colectiv era dispariția limbii comune, tendința contemporană pare a fi căutarea unei astfel de „limbi comune” a întregii noastre epoci, în mijlocul tuturor posibilelor ei evoluții și mutații.

Prin urmare, este logic că unul din domeniile vitale în care s-ar conveni să se articuleze și să se dezvolte limbajul viitorului nostru comun este educația. Iată, pe scurt, concluziile unui raport realizat, sub egida UNESCO, de către Comisia Internațională pentru Educația Secolului al XXI-lea, prezidată de Jacques Delors, așa cum le-a rezumat Basarab Nicolescu în cartea sa (B. Nicolescu, Transdisciplinaritatea. Manifest, Iași, Junimea, 2007). Autorul numește aceste concluzii practice, aceste principii de orientare, „cei patru stâlpi ai unei noi educații”, iar el îi plasează în contextul a ceea ce numește șansa unei culturi transdisciplinare și sunt formulați astfel:

- 1) a învăța să cunoști;
- 2) a învăța să faci;
- 3) a învăța să trăiești alături de ceilalți;
- 4) a învăța să fii.

Sunt bine cunoscuți acești piloni ai învățării, enunțați de Jack Delors și completați de Basarab Nicolescu cu: **5) a învăța să te transformi pe tine și să schimbi societatea.**

A învăța să te transformi pe tine și să schimbi societatea se referă la necesitatea transformării atitudinii fiecăruia din noi pentru a cunoaște, a reflecta și a acționa asupra realității, a adopta și a o transforma, a proteja mediul înconjurător și a acționa pentru o societate non-discriminatorie, a dezvolta solidaritatea și coeziunea socială.

Pentru a înțelege ce presupune transdisciplinaritatea în viziunea autorului, este necesară distincția față de pluridisciplinaritate și de interdisciplinaritate. Prima se referă la studiul aceluiași obiect, în același timp, prin discipline diferite. A doua se referă la transferul epistemologic sau practic de metode de la o disciplină sau alta, incluzând efectul

creării de noi discipline de graniță. **Transdisciplinaritatea se referă la ceea ce se află, în același timp, între discipline, în interiorul lor și dincolo de ele, iar scopul său este înțelegerea lumii prezente, prin intermediul unității cunoașterii.**

Transdisciplinaritatea riscă să fie deformată prin câteva grave confuzii, prin reducerea ei la:

1. **Interdisciplinaritate** – transferul metodelor dintr-o disciplină într-alta, prin care se pot crea noi discipline. Interdisciplinaritatea multiplică granițele disciplinare, pe când transdisciplinaritatea le transgresează.

2. **Pluridisciplinaritate** (sau **Multidisciplinaritate**) – studiul obiectului unei discipline prin metode aparținând mai multor discipline. Pluridisciplinaritatea rămâne între granițele disciplinare, pe când transdisciplinaritatea caută și ceea ce se află între și dincolo de ele.

3. **Enciclopedism** – o incursiune pe orizontală în toate disciplinele actuale și o sumă a tuturor cunoștințelor acumulate de acestea, un demers imposibil și inutil. Transdisciplinaritatea nu își propune o acumulare exhaustivă a informațiilor aduse de toate disciplinele, ci caută punțile de legătură dintre acestea, care fac posibilă înțelegerea, într-un salt pe verticală, spre fundamentele unității deschise a cunoașterii.

4. **Adisciplinaritate** (sau **Antidisciplinaritate**) – negarea disciplinelor, studiul doar a ceea ce se află între și dincolo de discipline, ignorând ceea ce se află înăuntrul acestora. Disciplinaritatea și transdisciplinaritatea nu sunt antagoniste, ci complementare, cercetarea disciplinară este pusă într-o nouă lumină prin deschiderea transdisciplinară, iar transdisciplinaritatea se hrănește din cercetarea disciplinară, care pune bazele saltului transdisciplinar.

5. **O nouă disciplină** – o superdisciplină sau o altă disciplină pe lângă cele peste 8000 de specializări existente. Dacă cercetarea disciplinară construiește inevitabil granițe disciplinare, transdisciplinaritatea nu are astfel de granițe, ea se desfășoară în afara lor, fără a instaura altele noi.

„Disciplinaritatea, pluridisciplinaritatea, interdisciplinaritatea și transdisciplinaritatea sunt cele patru săgeți ale unui și aceluiași arc: cel al cunoașterii” (Basarab Nicolescu, Transdisciplinaritatea. Manifest, p. 55-56)

Data fiind această clarificare conceptuală, iată cum abordează Basarab Nicolescu cei patru stâlpi ai educației:

1) **A învăța să cunoști** presupune, în opinia autorului, un mod inovator de concentrare, în primul rând asupra metodelor și nu asupra memorării datelor; un mod flexibil de interogare permanentă, de a construi noi punți între informații, precum și de a descoperi aplicații posibile ale acestor cunoștințe.

2) **A învăța să faci** înseamnă, din punctul de vedere transdisciplinar, a învăța să fii creativ și adaptabil, să faci ceva nou și nu doar să te specializezi în ceva, nu doar să te rezumi la un singur gen de muncă.

3) **A învăța să trăiești** alături de ceilalți presupune o atitudine transculturală – așa cum spune Nicolescu –, ceea ce există latent în orice persoană; această atitudine va determina adoptarea învățării permanente pentru a reuși să te recunoști în celălalt, dar și să îți cunoști mai bine propria cultură, propriile credințe și interese.

4) **A învăța să fii**, ca un nou principiu educational; se poate concretiza – așa cum consideră Nicolescu – numai prin trecerea la un nivel superior de experiență, la o dimensiune trans-personală de la care să realizezi sinteza contrariilor, a materialului cu spiritualul, a sinelui cu celălalt, a subiectului cu obiectul.

Opinia lui Nicolescu este că sistemul actual de educație este concentrat numai pe aspectul mental al persoanei, în detrimentul aspectelor corporal și afectiv. Această reducere lacunară reprezintă acum sursa

tensiunilor și a conflictelor la nivel global. Problema o constituie persistența valorilor caduce și a unei etici nepotrivite, bazată doar pe competiție, pe eficacitate materialistă și pe beneficii egoiste. Autorul prevede astfel nevoia stringentă a unei ierarhii valorice comune și a unei etici comune, care să facă față tensiunilor și conflictelor aflate în creștere.

Luând în considerare însă domeniile teoretic și educațional, scrierile lui Basarab Nicolescu ar putea reprezenta o sursă de inspirație în rezolvarea multor dificultăți de sistem și – de ce nu? – în schimbarea întregii lor paradigme actuale. De altfel, personalul implicat în educație ar trebui să se străduiască a atinge măsura cea mai înaltă în îmbunătățirea atitudinii față de cunoaștere și de aplicațiile practice; și, în mod cert, el are rolul său în configurarea viitoarei ierarhii valorice, chiar dacă nu este singurul factor formator.

Referințe bibliografice

- Nicolescu, B. - *Transdisciplinaritatea. Manifest, Iași, Junimea, 2007*

Prof. dr. Olimpia Mateescu
Casa Corpului Didactic București

Trei modalități de a exersa competențele culturale, în sala de grupă

Atelier Didactic

A întâlni oameni de naționalități diferite poate fi o modalitate interesantă de a face cunoștință cu experiențe și culturi diferite.

Așadar, beneficiile și posibilitățile pentru a exersa formarea competențelor culturale în cadrul sălii de grupă sunt vaste. Aflând despre culturi diferite ne ajută să înțelegem și alte perspective, dar să și apreciem propria cultură.

Abilitatea de a interacționa cu persoane care au un bagaj cultural diferit față de al nostru poate contribui la consolidarea unor prietenii care pot dura chiar și întreaga viață. De ce să nu transformăm curiozitatea, întrebările sau chiar și sentimentele de insecuritate, anxietate pe care le putem resimți în fața necunoscutului, într-unele de respect și apreciere? Iată cum putem proceda!

Interculturalitate vs. competențe culturale

Dar, înainte de toate, să stăruim puțin asupra delimitărilor conceptuale. "Cultură" este un termen care face referire la orientare sexuală, gen, etnie, vârstă, abilități, religie, educație, localizare geografică sau chiar stil de lucru. Ca rezultat, "interculturalitatea" se referă la comunicarea dintre oameni, schimbul de idei și norme, între reprezentanți ai diferitelor culturi. "Competențele culturale" se referă la abilitatea de a interacționa eficient cu oameni și culturi diferite și este, de asemenea, un termen care face trimitere la toleranță și respect.

Pentru a naviga către competențele culturale cu o doză de curiozitate, respect, propunem următoarele **trei strategii**:

1. Să încurajăm și să imprimăm comportamentului valori bazate pe respect. Gândirea critică, comunicarea bazată pe respect, cooperarea pot fi abordate prin intermediul unor întrebări, jocuri de rol și povești, copiii fiind puși în situația de a-și fortifica empatia.

2. Să accentuăm asemănările, atunci când lucrăm în echipă: cooperarea dintre copiii care au un bagaj cultural diferit poate fi transformată în experiențe pozitive și în conturarea unei perspective pe care noi deseori o numim "dublă identitate" (ex. "Chiar dacă tu ești din România, iar colega ta este din Franța, amândoi sunteți în grupa mijlocie.")

3. Să promovăm relațiile echitabile între perechi și partenerii de echipă, reamintind permanent copiilor că, indiferent cine ne este coechipierul, din ce țară provine, există întotdeauna lucruri pe care le putem învăța de la el; încurajăm copiii să își perceapă coechipierul ca pe posibil prieten, de la care poate învăța și nu ca pe un subiect despre care poate învăța.

- Încurajăm copiii să privească diferențele cu respect și curiozitate. Plecăm de la premise conform cărora este normal să consemnăm diferențele între noi, dar este important să facem acest lucru într-un mod respectuos. Fiind curioși și dornici să aflăm cât mai multe lucruri noi, învățăm să manifestăm empatie în cadrul relațiilor stabilite. Dacă cineva judecă în mod negativ un obicei, trebuie punctat, cu tact.

ex. Remarcă a copilului: "Ei mănâncă acest lucru? Este dezgustător!" – niciodată nu există un singur

mod de a întreprinde lucrurile – toți avem preferințe și perspective diferite, care sunt influențate de experiențele noastre personale, de cultură (obiceiuri, credințe etc.)

- "X apreciază că noul nostru prieten se hrănește cu alimente diferite față de el. Ceea ce noi consumăm are legătură cu experiențele noastre. Cine a mai observat că oamenii din culturi diferite se hrănesc cu alimente diferite?" - Discutăm despre faptul că anumite replici pot avea caracter ofensator la adresa celorlalți: "Este în regulă să constatăm diferențe, dar poate fi jignitor dacă afirmăm – Este dezgustător! – imaginează-ți cum te-ai simți tu dacă cineva ți-ar spune ție acest lucru."

- Reformulăm constatările realizate într-o modalitate care poate incita curiozitatea cu privire la consemnarea diferențelor: *"În loc să judecăm diferențele, am putea să aflăm mai multe despre noul nostru prieten. De exemplu, X, poți spune: Nu am mâncat niciodată așa ceva! Mă întreb ce gust o avea."*
- Răspundem generalizărilor și stereotipurilor prin încurajarea gândirii critice. Încurajăm copiii să înțeleagă faptul că nu toți oamenii dintr-un anumit grup sunt la fel.
- ex. Remarcă a copilului: *"Am auzit că oamenii din această țară miros urât."*
- Putem provoca pe cei care fac astfel de afirmații, stimulându-le gândirea critică, întrebându-i: *"De unde știi că acest lucru este valabil pentru toți oamenii din această țară?"* Prin această modalitate, copiii pot afla că presupunerile care nu sunt fapte, presupunerile neinvestigate, nu reprezintă și adevăruri: *"În locurile pe care eu le-am vizitat, am întâlnit mereu oameni care miros bine uneori, alții nu. Nu toți oamenii care locuiesc într-un anumit loc sunt la fel."*
- Provocăm copiii să se gândească la felul în care se simt cei care primesc astfel de afirmații.
  - ex. *"Este în regulă să remarcăm diferențele, dar este necesar să discutăm cu respect despre aceste lucruri. Imaginați-vă că ne-ar vizita cineva grădinița și - în timpul vizitei - ar remarca un copil căruia îi curge nasul. Cum v-ați simți ca cineva să concluzioneze - Tuturor copiilor din această grădiniță le curge nasul! - Ar fi potrivit să se facă o astfel de remarcă?"*
  - Reformulăm într-un mod care incită curiozitatea și transformăm presupunerile în întrebări: *"În loc să îi judecăm pe ceilalți, haideți să aflăm mai multe despre aceste diferențe. Mă întreb de ce anumiți vizitatori ai acestei țări cred că locuitori de acolo nu miros bine? Poate că ei gătesc cu condimente puternice cu care turiștii nu sunt obișnuiți? Poate că folosesc un sortiment diferit de săpun? Sau poate că este foarte cald acolo?"* Și exemplele pot continua.

**Prof. inv. preșcolar Viorela Toader
Grădinița "Karin's Kids Academy"**

Jocul didactic - mijloc de educare a limbajului

Jocul este principala formă de activitate în grădiniță. Jocul didactic ocupă un loc deosebit de important în educarea limbajului copiilor preșcolari, deoarece acesta îl antrenează pe copil în stimularea și exersarea vorbirii, fără ca el să conștientizeze acest efort. Eficiența jocurilor didactice față de celelalte activități frontal dirijate constă în faptul că la desfășurarea lor participă toți preșcolarii din grupă, aceștia depunând același efort de gândire și exprimare. Jocul didactic reprezintă un important mijloc de educare a limbajului preșcolarilor în vederea integrării lor cu succes în activitatea școlară. Prin intermediul jocului se fixează, se precizează și se activează vocabularul copiilor, se contribuie la îmbunătățirea pronunției, la formarea unor noțiuni, la însușirea unor construcții gramaticale necesare formării deprinderii de citire și scriere în clasa pregătitoare și clasa I.

În cadrul activității mele didactice am folosit diverse tipuri de jocuri didactice care urmăresc fixarea, precizarea și activizarea vocabularului copiilor, îmbunătățirea pronunției, formarea unor noțiuni, însușirea unor construcții gramaticale și folosirea vorbirii expresive.

Prin jocul „Păcălește-mă pe mine..” copiii au fost solicitați să găsească cuvinte care să se deosebească de cuvântul meu printr-un sunet. Exemplu „R” eu am pronunțat „rac” iar ei au substituit sunetul R cu L -rezultând lac. (loz-roz, bere-pere ...).

Pentru înțelegerea noțiunii de propoziție, pentru a forma copiilor deprinderea de a se exprima corect am desfășurat jocul în care am folosit ilustrații care să-i ajute să înțeleagă că pentru a alcătui o propoziție este necesară o înănțuire, o relație logică între cuvinte. Astfel o imagine reprezintă aspecte din poezia „Zdreanță”. Copiii au fost solicitați să formuleze propoziții privind ilustrația respectivă, iar apoi le-am cerut să formuleze propoziții după altă ilustrație mai puțin cunoscută.

Pentru îmbogățirea vocabularului, pentru a-i obișnui pe copii cu o exprimare corectă, i-am antrenat într-un viu dialog despre poveștile cunoscute, dirijând observația copiilor spre legăturile ce se stabilesc între cuvintele unei comunicări.

În scopul de a-i introduce pe copii în tehnica unei exprimări corecte am organizat jocuri didactice de completare a propozițiilor cum sunt: „*Continuăți ce spun!*”, „*Fii atent și completează!*”, Ce cuvânt lipsește?

Exercițiile de completare a propozițiilor le-am făcut gradat, începând cu cele care cereau un efort mai mic (găsirea subiectului, predicatului)- apoi cele puțin mai dificile (complement, atribut).

După consolidarea deprinderii copiilor de a forma corect propoziții am efectuat sistematic exerciții pentru cunoașterea sensului cuvintelor, explicându-le că unele cuvinte se pronunță la fel dar au sensuri diferite chiar în aceeași propoziție sau în propoziții diferite. Participând la jocul liber ales alături de ei, le-am propus să facem o propoziție în care să folosim de mai multe ori cuvântul „ bloc, dar care să însemne altceva decât bloc de locuit. De exemplu : bloc de desen, bloc de gheață. Astfel împreună cu copii am desfășurat jocul „Să găsim alt înțeles,, -stimulând gândirea și imaginația creatoare a copiilor.

Prin jocul didactic: „ Spune mai departe.. ” am urmărit respectarea acordului predicatului cu subiectul, și activizarea gândirii logice prin găsirea cuvintelor corespunzătoare ca sens și rapiditate în gândire. În aceste sens am folosit textul poveștii „Albă ca Zăpada,, din care intenționat am omis cuvinte. În timpul jocului, copiii au dat dovadă de multă atenție, ascultând povestea pentru a găsi rapid cuvintele omise pe parcursul expunerii. Prin participarea activă a copiilor am înțeles că ei cunosc foarte bine conținutul poveștii și, în mod special, dialogurile dintre Albă ca Zăpada și mama vitregă,

dintre Albă ca Zăpada și cei șapte pitici.

Reluând jocul în alte activități am folosit jucării, copiii formulând propoziții de la subiect (jucăria folosită). Exemplu: urs, următorul copil completează spunând mai departe- ursul doarme, altul: Ursul doarme în bârlog. După epuizarea tuturor posibilităților de completare am schimbat jucăria.

Pentru a realiza cele propuse am căutat să mă apropiez de copii cât mai mult, să-i înțeleg, să le ofer exemplul personal în exprimare, în expunerea unor povestiri sau întâmplări. Jocurile le-am desfășurat cu toți copiii grupei, dar în mod diferit, pe copiii mai timizi i-am grupat în activități cu cei mai vioi, mai operativi pentru a-i antrena și pe ei să răspundă la activitățile de joc.

BIBLIOGRAFIE:

1. Dogaru, Zoe, 2001, Jocuri didactice pentru educarea limbajului – învățământ preșcolar, Editura Aramis Print, București.
2. Dumitrana, Magdalena, 1999, Educarea limbajului în învățământul preșcolar, Editura Compania, București.
3. Ștefănescu, Cornelia, 2009, Didactica activității instructiv-educative în grădiniță,

**Prof. înv. preșc. Oanță Livia Nicoleta,
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 2, Slatina**

Societatea contemporană globalizată tot mai mult, aflată într-o continuă și accelerată schimbare și încercată de o criză valorică profundă, impune învățământului exigențe multiple, din ce în ce mai pretențioase, privind educarea tinerelor generații.

Învățământul preșcolar contribuie la dezvoltarea armonioasă a copiilor, la stimularea gândirii și inteligenței, la însușirea a unor cunoștințe necesare pentru școală, la educarea multilaterală, la formarea trăsăturilor de caracter și de comportare civilizată.

O lume complexă cum este cea contemporană, dinamică, antrenată în procese de schimbare continue și marcante are nevoie de oameni cu capacitate de integrare și adaptare, cu spirit de autonomie și independență.

Perioada preșcolară implică cele mai profunde, durabile și fructuoase amprente asupra individualității copilului.

Centrarea procesului de învățământ pe învățarea creativă și, în general, oferirea unui mediu educațional favorabil, dezvoltă potențialul creativ al copiilor, pentru a-l transforma, cu timpul, în creativitate inovativă și inventivă.

În grădiniță activitățile trebuie să fie însoțite de bucuria împlinirii depline a copilăriei fericite, de conștiința răspunderilor, iar unda de romantism trebuie să fie veșnică. Cadrul în care se desfășoară activitatea trebuie să aibă o înzestrare aparte, o anumită vibrație interioară care să întâmpine cu bucurie, cu dragoste și delicatețe pe micile ființe, să-i îmbrățișeze din prima clipă.

Copilul trebuie să fie redescoperit mereu de către educatoare, în dinamica ipostazelor mereu inedite ale individualității în dezvoltare.

Jocul în dezvoltarea copilului preșcolar

Dezvoltarea și personalitatea preșcolarului

După cum se știe, încă din perioada de debut a vieții, ființa umană crește, se dezvoltă, se maturizează, evoluează sub influența unor factori de natură biologică, psihologică și socială ce acționează asupra sa. Acești factori pot fi favorabili, când stimulează întreaga evoluție și nefavorabili sau relativ favorabili, când determină structuri limitate sau chiar cu caracter restrictiv pentru conturarea caracteristicilor umane.

Evaluarea acestor condiții, a calităților, se face în raport de contextul concret în care se află copilul, dar și în raport de modalitățile de recepționare și de structurare a particularităților ce îl definesc pe subiect.

Dezvoltarea psihică și socială în copilărie se realizează în funcție de experiențele de viață, de acumulările și conduitele exersate și concretizate în deprinderi, obișnuințe, de structurile de personalitate ce se elaborează prin continuie acomodări la situațiile concrete.

În copilărie personalitatea se structurează progresiv captând din ce în ce mai mult noi dimensiuni, ajungând la formarea conduitelor complexe și echilibrate, în care creația și autodeterminarea exprimă nivelul cel mai înalt al disponibilității persoanei. Prin urmare sunt o serie de factori sau condiții care favorizează dezvoltarea biologică și psihică a copilului, grăbesc procesul de achiziție a experiențelor și informațiilor, proiectează o personalitate viguroasă și armonioasă, așa cum sunt și situații care frânează evoluția normală sau contribuie la fragilizarea subiectului cu efecte negative nu numai pentru vârstele copilăriei, ci și pentru perioadele de vârstă ulterioare.

În acest context apreciem că activitatea educatorului trebuie să fie centrată pe cunoașterea trăsăturilor personalității și a factorilor de mediu care intervin în adaptarea și integrarea copilului, luându-se drept criteriu de bază rezultatele muncii sale individuale și școlare.

Jocul, mijloc de dezvoltare

În dezvoltarea personalității, la copiii mici, toate activitățile spontane capătă caracter de joc. Pentru ei, el este un scop în sine, care le face plăcere, îi bucură. Jocul este în același timp un mijloc prin care copilul învață să se afirme și să cunoască lumea înconjurătoare. Prin joc copilul își dezvoltă funcțiile latente, ajunge la un mod superior de comportare și astfel crește, se depășește, evoluează.

Evoluția jocului este o expresie a evoluției copilului, lucru confirmat de diferite forme pe care le ia jocul în timp. Principalele forme ale acestuia sunt jocul simbolic, jocul de imitație și jocul de competiție. Jocurile din prima copilărie reprezintă o încercare a copilului de a se cunoaște pe sine și lumea din jur.

Jocul simbolic își are originea în această nevoie de cunoaștere a lumii. În cadrul lui, lucrurile nu sunt percepute și utilizate de către copil în conformitate cu normele adulților, ci după dorințele sale.

Astfel o cutie de carton poate deveni un pat pentru păpuși sau dulap de bucătărie, un băț poate să fie cal, pușcă, chitară. Acest simbolism care provine din egocentrism, evoluează rapid spre imitarea adultului.

Jocul de imitație corespunde unei etape de evoluție superioară. *Imitația* presupune existența unui model exterior pe care copilul îl observă și îl analizează: mama, doctorul, vânzătorul, etc. Treptat, pe măsură ce copilul crește, jocul de imaginație se îmbogățește, începând să reflecte nu numai influența mediului strict înconjurător, dar și pe ce a poveștilor sau a emisiunilor TV. Pe de altă parte, dacă la început, jocul de imitație este un joc singuratic, cu timpul el devine un joc colectiv, în cadrul căruia sunt interpretate diferite momente din viața de fiecare zi, trăite sau imaginate, din viața animalelor sau chiar a obiectelor. Se ajunge astfel la jocul cu roluri.

Jocul de competiție, care stă la baza activității

sportive, apare în grădiniță într-o formă elementară, care este totuși o formă de întrecere: a arunca o minge departe, a alerga mai repede. La aceste probe, care îi sunt impuse, copilul se compară cu el însuși sau cu vecinii săi, prinde curaj, se afirmă. Plăcerea reușitei îi poate determina pe copii să persevereze în obținerea unor rezultate mai bune.

Alegerea jocului arată și diferența dintre sexe: băieții preferă mașinile, fetele – păpușile. De asemenea, alegerea liberă a jocurilor este semnificativă și pentru caracterul copiilor: visători, activi, violenți, apatici.

Jocul este pentru un copil și un important mijloc de cunoaștere directă, de înțelegere a lumii. În joc se exprimă valoarea atitudinii intelectuale, în care își au rădăcina toate posibilitățile viitoare de însușire a cunoștințelor. Rolul educatoarei este de a dirija personalitățile puternice, orientându-le spre o acțiune protectoare și generoasă, și de a încuraja pe cei mai slabi. Aceste interacțiuni dintre joc și muncă, în grădiniță, au în sine o mare valoare, care influențează puternic formarea omului.

Importanța jocului în cadrul experienței umane a fost recunoscută pe larg. Jocul a fost de mult timp înțeles ca o activitate caracteristică omului și a fost adesea asociat cu realizarea potențialului uman. Schiller spunea în eseurile sale estetice și filozofice, că omul se joacă doar atunci când este om în adevăratul sens al cuvântului și că nu devine complet om decât dacă se joacă.

Jocul și joaca sunt instrumente necesare cunoașterii și dezvoltării armonioase a celor mici. Cu cât copiii încearcă mai multe jocuri, cu atât mai mult li se dezvoltă capacitățile fizice și psihice. Din cele mai vechi timpuri, înainte de a exista păpușile, roboții, animalele de pluș, copiilor le-a plăcut și au simțit nevoia să se joace. Pentru a se juca ei au nevoie de jucării cu o utilitate anume (o lopățiță pentru nisip, mașinuțe pentru curse, etc). Ei pot exersa- și acest lucru este bine venit - jocul simbolic, adică jocul în care un obiect poate reprezenta un altul (un băț poate fi un căluț, două frunze pot fi mâncarea pentru ursuleț).

Și părinții au datoria de a se implica în jocul copiilor și de a le stimula imaginația și creativitatea.

O altă consecință importantă a jocului este dezvoltarea limbajului copiilor. Prin joc copilul socializează, deci se integrează în colectivitatea de copii. Urmărind jocul copilului, putem descoperi stadiul dezvoltării limbajului, deoarece, în cadrul jocului, copilul trebuie să interacționeze și să atribuie funcții diferitelor obiecte.

Tot prin joc copilul își dezvoltă latura afectivă, fiind capabil să identifice emoții și să le trăiască. Cu trecerea timpului, cel mic va fi pregătit să interacționeze în grup, să participe la jocul social, în cadrul căruia fiecare trebuie să-și aștepte rândul. Atât părinții cât și educatorii trebuie să acorde importanța cuvenită acestei etape esențiale din viața lor.

Prin urmare, crearea de medii favorabile manifestării libere a copiilor și un climat social afectiv plăcut, sunt absolut necesare dezvoltării armonioase a oricărui copil. Valorificarea întregului potențial pe care îl posedă copilul și mai ales instruirea acestuia, îl vor ajuta să se adapteze la orice tip de situație și să capete încredere în sine.

În analiza jocurilor accentul trebuie pus pe introducerea unor procedee care să intensifice procesul de adaptare al copilului la viața de colectiv în grădiniță, la lărgirea relațiilor dintre copiii, prin munca în grupuri mici, în cadrul activității cu grupa întregă prin stimularea colaborării între copiii unei echipe,

conștientizarea normelor de comportare, creșterea contribuției jocurilor în stimularea proceselor psihice complexe, cu precădere a gândirii.

Dragostea de copii, încrederea în posibilitățile de afirmare ale fiecăruia în societate, util sieși și societății, dăruire, modestie, cumpătare, răbdare, indulgență, model de comportare, afectivitate, sunt calități ale celui care *șlefuieste sufletul copilului.*

Trebuie să ne uităm mult și adânc în ochii copilului. El ne învață adesea ce trebuie să facem și cum trebuie să lucrăm. El ne inspiră, ne fascinează, ne dă clipe minunate, ne face să fim mai buni. La lumina cunoștințelor acumulate, trebuie să ne croim cale proprie, cale sigură, prin iubirea de copii. Dragostea este o forță și o grație. Cel ce nu se gândește la alții și nu trăiește decât pentru sine, probează o mare sărăcie sufletească, căci nu are nimic de dat.

Bibliografie :

- Chateau J. – *Copilul și jocul* –EDP; București , 1970
- Schulman K. –*Didactica preșcolară*- Ed. V Integral , București, 1998
- Avram, Săftica ; Miha ,E caterina; Său, Zonica , 2004, Jocul didactic pentru preșcolari. Ghid metodic, Editura Terra, Focșani;
- Chiscop, Liviu, 2000, Didactica educației limbajului în învățământul preșcolar. Ghid metodic - Editura „Grigore Tăbăcaru”, Bacău ;
- Tomșa, Gheorghe, (coordonator), 2005, Psihopedagogie preșcolară și școlară, Ed. Coresi, București

Prof. Înv. Prescolar: Posnaes Ileana Cristiana
Școala Gimnazială Nr.1 Mogoșoaia, Jud. Ilfov

Utilizarea mijloacelor TIC în grădiniță

Educația este într-un flux permanent de schimbare. Evoluția societății este din ce în ce mai alertă, devine tot mai marcată de necesitatea cunoașterii rapide, complete și corecte a realității înconjurătoare. În acest context, mediile virtuale și tehnologiile digitale trebuie integrate deplin la toate nivelurile sistemului de învățământ.

În grădiniță, calculatorul este util atât preșcolarului, cât și educatoarei. Prin utilizarea lui, se urmărește achiziționarea unor cunoștințe și formarea unor deprinderi care permit copilului să se adapteze la cerințele unei societăți aflate într-o permanentă evoluție. Copilul trebuie pregătit pentru schimbări, să le întâmpine cu entuziasm, nu cu teamă și rezistență.

În propria activitate profesională, utilizez calculatorul la:

- ◆ Educarea limbajului: vizionarea unor povești;
- ◆ Cunoașterea mediului: ilustrarea unor elemente din natură;
- ◆ Educație muzicală: ascultarea unor cântece;
- ◆ Activități matematice: jocuri interactive.

Utilizarea calculatorului în învățământul preșcolar are atât avantaje, cât și dezavantaje.

Avantaje:

- dezvoltă cultura vizuală, întrucât este animat, viu și interactiv;
- consolidează abilitățile de investigare științifică;
- stimulează interesul și curiozitatea;
- dezvoltă calități personale ca gândirea logică, imaginația, perspicacitatea, creativitatea, puterea de concentrare;
- stimulează capacitatea de învățare;
- întărește motivația copiilor în procesul educativ.

Dezavantaje:

- implică o poziție statică, solicitând coloana vertebrală și generând poziții defectuoase;
- poate afecta vederea, având în vedere vârsta fragedă a copiilor;
- nu favorizează relațiile sociale;
- utilizat excesiv, poate conduce la îngrădirea și limitarea afectivității copiilor;
- provoacă pierderea unor aspecte din lumea basmelor, poveștilor, a jocurilor în aer liber.

Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni în sprijinul predării - învățării - evaluării, ajutându-l să-și îndeplinească mai bine funcția didactică. Utilizarea la întâmplare, fără un scop precis, la un moment nepotrivit a calculatorului în timpul lecției duce la plictiseală, monotonie, ineficiența învățării prin neparticiparea unor elevi la lecție, nerealizarea obiectivelor lecției și poate produce repulsie față de acest mijloc modern de predare-învățare-evaluare.

Surse:

[https://
utilizareacalculatoruluiingradinita.blogspot.com/
http://fmi.unibuc.ro/cniv/2006/disc/cniv/
documente/pdf/sectiuneaD/1_12_constantin.pdf](https://utilizareacalculatoruluiingradinita.blogspot.com/http://fmi.unibuc.ro/cniv/2006/disc/cniv/documente/pdf/sectiuneaD/1_12_constantin.pdf)

Prof. înv. preșc. Oanță Livia Nicoleta,
Grădinița Nr. 2, Slatina

Activitățile extrașcolare în grădiniță și importanța lor

Cea mai minunată epocă din viața omului este copilăria. Copilăria este destinată descoperirii frumosului din viața înconjurătoare și din opere de artă.

Pentru integrarea în societate, copilul preșcolar are nevoie, pe lângă activitățile de învățare și de activități extrașcolare. Acestea sunt atractive, complementare, au o anumită strategie de desfășurare, un scop precis, îmbină utilul cu plăcutul, creează posibilitatea de a observa fapte comportamentale ale copiilor în afara grupeii.

Valorificarea potențialului fizic și psihic al fiecărui copil se poate realiza prin:

- √ integrarea în viața socială;
- √ formarea unui comportament civilizată; lărgirea orizontului de cunoaștere;
- √ educarea unor calități morale și estetice;
- √ organizarea timpului liber în mod cât mai util și plăcut.
- √ descoperirea înclinațiilor și aptitudinilor copiilor;
- √ reactualizarea cunoștințelor acumulate în cadrul activităților desfășurate în clasă.

Conținutul activităților extrașcolare se fixează în funcție de dorințele copiilor și posibilitățile de realizare.

Grădinița continuă educația copilului începută în familie, iar actul educațional are rolul de a stimula și valorifica talentul, aptitudinile, de a susține comunicarea, de a încuraja competiția și asumarea de responsabilități în vederea formării unei personalități armonioase a copiilor.

„Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mai mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze” (Maria Montessori – „Descoperirea copilului”)

În lumea plină de basm și feerie a grădiniței se pun bazele formării și dezvoltării fizice și spirituale a copilului.

În activitățile extrașcolare pe care mi le-am propus am avut în vedere următoarele dimensiuni ale dezvoltării: stimularea și educarea atenției, exersarea atenției și mărirea stabilității atenției, sporirea capacității de rezistență la efort, stimularea sensibilității estetice. Prin aceste activități am oferit copiilor oportunități multiple de recreere, dezvoltare a spiritului de competiție, valorificarea potențialului intelectual și al aptitudinilor, stimularea creativității și inițiativei.

Dintre activitățile extracurriculare realizate pot aminti:

- Vizite la muzee, expoziții, monumente, care au constituit un mijloc de a intui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru. Aceste activități ne-au oferit prilejul să organizăm cu mult interes și plăcere, expoziție cu obiecte de artă, imagini cu momente legate de trecutul istoric național și la noi în grădiniță.
- Vizionarea unor spectacole de teatru pentru copii, care îi orientează spre alte domenii de activitate: muzică, poezie etc. În cadrul acestor spectacole relațiile care se stabilesc între actori și copii sunt extraordinare, deoarece actorul reprezintă un izvor de informare, iar copiii sunt dornici de cunoaștere fiind atrași de rolurile interpretate de actori.

apartenenței la colectivitatea din care fac parte. Totodată i-am încurajat să-și stăpânească emoțiile provocate de prezența spectatorilor.

Realizarea comportamentelor vizate în cadrul activităților extrașcolare depinde de talentul educatorului, de dragostea sa pentru copii, de modul în care știe să pună în valoare resursele de care dispune grupa de copii. *Menirea noastră, ca educatori, este de a le trezi curiozitatea și de a-i pregăti pentru viață atît cu ajutorul activităților didactice pe care le desfășurăm la grupă cît și prin activitățile extrașcolare.*

- Excursiile contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile țării, la educarea dragostei și respectului pentru frumosul din natură, artă, cultură. Prin excursii copiii pot cunoaște realizările oamenilor, locurile unde au creat opere de artă. Copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură, percep activitățile prin acțiuni directe cu obiectele, fenomenele și anumite locuri istorice. După ce au venit din excursii, copiii au redat cu mai multă creativitate și sensibilitate imaginea realității în cadrul activităților de desen și modelaj iar materialele adunate le-am folosit în activitățile practice, în jocurile de creație.

Cele mai așteptate și întâmpinate cu drag au fost sărbătorile și aniversările copiilor. Pentru copii sunt un prilej de destindere, de bună dispoziție, cultivând interesul

BIBLIOGRAFIE:

- Bruner, J.S. - Procesul educației intelectuale, Editura Științifică, București, 1970
- Cernea, Maria- Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ, în „Învățământul primar” nr.1 /2000, Editura Discipol, București
- Preda, Viorica- Metodica activităților instructiv-educative în grădinița de copii, Editura „Gheorghe Cărtu Alexandru, Craiova, 2009

Prof. Înv. Preșcolar Dinu Fila
Grădinița "Zâna Florilor"

Printre cărți, cu sufletul Invitație la lectură

Carte frumoasă, cinste cui te-a scris! spunea poetul Tudor Arghezi. A sărbători o carte înseamnă ca fiecare să se închine în fața luminii, regăsindu-se pe sine, smerit. Nu doar pentru că, la început, a fost Cuvântul, adică Dumnezeu. A sărbători autorii înseamnă un popas în timp, un răgaz de retrospectivă, unul de estimare a valorilor operelor lor asupra prezentului și altul de proiectare încrezătoare în viitor. *Mulți elevi nu mai vin astăzi la bibliotecă să descopere universul literar, limitându-se la lectura prin intermediul internetului. Ne revine nouă, celor de azi, nobila îndatorire să adâncim descifrarea miracolului, mărturii despre timpurile mai vechi sau mai noi neluate în seamă de elevi.* Prin urmare, scoatem la lumină importante documente, manuscrise, schițe de tot felul, desene, varii notițe, scrisori trimise și scrisori primite, aflate în biblioteci sau muzee.

Astfel s-a născut proiectul "Invitație la lectură", un proiect ambițios inițiat de doamna Lucreția Nechifor, bibliotecar școlar la Colegiului Economic "Viilor", pentru anul școlar 2019-2020, proiect desfășurat în parteneriat cu Liceul Teoretic "Dimitrie Bolintineanu" (doamna Scoipan Carmen, bibliotecar) din sectorul 5, București,

Biblioteca Metropolitană București - Filiala "Ienăchiță Văcărescu" (doamna Panseluța Mare, bibliotecar), Muzeul Național al Literaturii Române (doamna Loreta Popa, doamna Andreea Drăghicescu și doamna Gabriela Toma). Sprijinul în acest sens venind și din partea domnului Roșu Nae președintele Cenaclului Literar "Arena Literară", pictoriței Ecaterina Mihai și artistului fotograf Romică Zaharia - RoZa Zah. Scopul principal al proiectului fiind acela de conștientizare a rolului cărții, al bibliotecii, al muzeului în dezvoltarea personală, deprinzând tehnici de autoinstruire și autoperfecționare prin intermediul lecturii.

Preocuparea noastră fiind interesul elevilor pentru documente, înregistrări, fotografii, mărturii, viața și opera unor scriitori ce nu-și mai au locul în manualele școlare ori sunt vag menționați la orele de curs.

Ideea folosirii în proiect a informațiilor digitale aflate pe site-ul Muzeului Național al Literaturii Române – Muzeul digital a avut un rol de conștientizare a unor realități, a valorilor noastre literare. Au putut înțelege rolul vital al muzeelor, acela de reflectare a societății, o oglindă a creativității.

S-a încercat în semestrul I o zidire a edificiului literar, prin prezentarea autorilor: *George Topîrceanu*, *Dimitrie Bolintineanu*, *Ienăchiță Văcărescu*, *Ion Minulescu*, având plăcuta surpriză, venită din rândul elevilor de a-i îndrăgi pe scriitorii prezentați. Ba, mânați de curiozitatea de a afla mai multe, s-au documentat corespunzător. Putem specifica aici și studiul privind ținuța vestimentară din generația autorului studiat. Ce surpriză să-l întâlnești pe George Topîrceanu printre elevi, boem, visător. Sceneta a fost interpretată cu o ușoară ironie, mirându-se că elevii mai citesc poezia scrisă de el, supărat că nu-și mai are locul în manualele școlare. Delicatul boier, Ienăchiță Văcărescu, autorul celei dintâi gramatici românești tipărite, aștepta cu sensibilitate, sosirea oaspeților, întâmpinându-i cu versurile sale, fiind un mare iubitor de țară, dându-le prima și cea mai importantă lege:

Creșterea limbii românești. A urmat o abundență de diminutive. Inimioara lui s-a revărsat în versuri, poetul Ienăchiță Văcărescu neavând nevoie să imite. Nimeni nu poate imita sentimente.

Au învățat să recite versurile într-un mod diferit decât cel de la orele de curs, sprijin primind de la *actrița Doina Ghițescu* și de la scriitoarea Mariana David. Au ascultat și înțeles rolul criticii literare, invitat fiind domnul Victor Atanasiu, critic literar, membru al Cenaclului Literar "Arena Literară", care le-a deconspirat plăcerea lecturii, împărtășind-o și lor. Au urmărit cu interes filmele biografice ale autorilor menționați. Au învățat să cânte versurile, lunecând spre noi înțelesuri, cuvinte vechi, cu greu rostite astăzi, dar atât de pregnante, redând astfel starea vremurilor trecute, atmosfera dorului, a iubirii, care-i atât de ușor de definit și astăzi. Începutul a fost ușor dificil, dar pe măsură ce elevii au înțeles scopul întâlnirilor, totul a decurs în mod firesc, doritori fiind de noi informații, conștientizând activitatea ce se desfășoară ca fiind cuprinzătoare de cultură, literatură și artă. Au realizat infografice plecând de la informațiile primite la activități.

La toate întâlnirile elevii s-au bucurat de picturile expuse ale *artistei Ecaterina Mihai*, care consideră că **scopul nemijlocit al artei este promovarea binelui**. Când lumina cugetului se revărsă în privire, aceasta descreștește fruntea îngândurată. Ca artist, este convinsă că, în viitor, puterile care vor domina acțiunile în rândul elevilor, vor fi acelea ce se vor dezvolta pe baza întrepătrunderii civilizației cu cultura. Arta este un vis colectiv. A adus un plus de rațiune, frumusețe și generozitate prin expunerea operelor sale: *"Poemul vieții de odinioară"*, *"Mere roșii"* și *"Peisaj de toamnă"*.

Toate acestea au fost posibile cu sprijinul cadrelor didactice, profesorii de limba și literatura

română din Colegiul Economic "Viilor" - Poenaru Oana, Ioniță Olimpia, Petrescu Adina, Stan Viorica (profesor de istorie) și profesorii de limba și literatura română din Liceul Teoretic "Dimitrie Bolintineanu" - Petre Ruxandra, Nițoiu Anca, Radu Ruxandra, Avrămuță Diana, Gabriel Gorjanu Gîlea (profesor de muzică), muzeografi - doamna Andreea Drăghicescu și doamna Gabriela Toma.

La toate întâlnirile elevii au primit cărți cu autorul prezentat, materiale promoționale, semne de carte, insigne, afișe, flayere. În semestrul II urmează o nouă incursiune în timpul și vremea autorilor: Octavian Goga, Lucian Blaga și George Coșbuc.

La finalul proiectului elevii vor vizita Casa memorială „Ion Minulescu și Claudia Millian” și Casa Memorială „Anton Pann”, inclusiv Muzeul Național al Literaturii Române, apoi vor pleca într-o excursie tematică literară la Casa Memorială George Topîrceanu din Nămăești, Județul Argeș.

Nu vom putea aduce în lumină toți autorii dar ne-am făcut , însă, o datorie, altoită permanent cu bucuria descoperirii, dar mai ales a lecturii, de a dezvălui elevilor care nu au cunoscut toate aceste bijuterii literare, scrise cu atâta dragoste de cuvânt,

amintindu-le faptul că ”sunt două lucruri esențiale care îi vor face înțelepți cărțile pe care le vor citi și oamenii pe care-i vor întâlni”(Jack Canfield). A fi bibliotecar înseamnă pasiune, răbdare, pricepere, stăruință, entuziasm, cultură și informative, spirit creator și perseverență. Biblioteca crează acea atmosferă solemnă, sobră, iar bibliotecarul este specialistul care îndrumă în lumea atât de minunată a cărților.

**Lucreția Nechifor – Bibliotecar școlar
Colegiul Economic ”Viilor”**

**Scoipan Carmen – Bibliotecar școlar
Liceul Teoretic ”Dimitrie Bolintineanu”**

Importanța centrelor de documentare și informare în unitățile de învățământ preuniversitar

Necesitatea funcționării într-o unitate școlară a unui centru de documentare și informare s-a pus pentru prima dată în Franța la sfârșitul anilor '50 ai secolului trecut. Autoritățile franceze au demarat un proiect care a avut ca rezultat până în anul 1991 dotarea cu un CDI a trei sferturi din școlile generale și a tuturor liceelor de profil general și tehnic (Maria-Magdalena Popa, *Rolul Centrului de Documentare și Informare în optimizarea procesului de predare-învățare-evaluare la disciplina geografie*, Editura Sfântul Ierarh Nicolae 2010).

În România, experiența franceză (așa cum arăta autoarea lucrării citate) a devenit cunoscută grație unui proiect bilateral franco-român vizând în primul rând mediul rural considerat defavorizat în privința accesului la informație. (Educație pentru informație în mediul rural defavorizat). Treptat, acest proiect a fost extins asupra tuturor unităților de învățământ, incluzând și stagii de formare a profesorilor documentariști, proveniți tot din rândul cadrelor didactice.

Astăzi întrebarea cu privire la utilitatea unui centru de documentare și informare într-o unitate de învățământ preuniversitar ne poate părea superfluă.

Cu toate acestea, vom încerca să-i subliniem o dată mai mult importanța, pentru că un centru de documentare depășește cadrul unei biblioteci.

S-a pus nu de puține ori problema optimizării procesului de predare-învățare, iar experiența didactică i-a situat pe profesori în fața unei întrebări al cărei răspuns a devenit din ce în ce mai greu de găsit în condițiile noilor provocări și exigențe ale lumii contemporane. Nu doar ce și cât trebuie să învețe un elev... dar mai ales **cum trebuie să învețe?** Din acest punct de vedere, dincolo de punerea la dispoziția elevului a materialului documentar necesar în elaborarea unei teme, a unui proiect sau referat, profesorul documentarist îl poate orienta pe tânăr în direcția unei selecții a informației, a gestionării timpului afectat lucrului cu informația, îl poate lămurii asupra unor noțiuni, nelămurite suficient de către cadrul didactic la clasă, sau neînțelese în totalitate de către elev din cauza unor lacune de vocabular.

În lupta cu analfabetismul funcțional (una dintre problemele aflate la ordinea zilei), rolul centrelor de documentare și informare este vital. În concluzie, centrul de documentare îl poate familiariza pe elev cu strategii de învățare, dar și de autoevaluare. Valorificarea vechiului dicton „**Cunoaște-te pe tine însuși!**”, despre care filosoful grec Platon ne informează că era cel mai vechi precept gravat la intrarea Templului din Delphi dedicat zeului Apollo (și pe care înainte de a-l fi supus reflecției în dialogul său *Despre înțelepciune* l-a aflat de la maestrul său, Socrate) trebuie să fie una dintre prioritățile centrelor de documentare și informare.

Cunoașterea de sine este drumul spre formarea elevului ca individ autonom. Desigur acesta este rolul școlii în general și acest imperativ al învățământului contemporan este repetat sau amintit an de an în lucrări de specialitate, discursuri ..... Mulți au văzut centrul de documentare și informare ca pe o completare a ceea ce numim clasă. Asupra acestei dimensiuni trebuie să insistăm puțin. Tânărul nu se poate forma ca individ autonom decât în cadrul unei colectivități umane cu preocupări similare lui. El nu trăiește izolat de comunitate și are o nevoie permanentă de a împărtăși semenilor din roadele muncii sau efortului său. **Din acest punct de vedere, centrele de documentare, prin activități tematice, animații culturale, simpozioane, concursuri pot dezvolta spiritul de echipă, abilitățile de comunicare, empatia.** Activitatea didactică la clasă limitează cultivarea acestor valori. Limitele țin în egală măsură de stilul de predare al profesorului (de obicei autoritar) cât și de timp. Cadrul didactic are nevoie de timpul necesar pentru a preda cunoștințele noi și de a fixa aceste cunoștințe. Iar o oră de curs (limitată la 50 de minute în cel mai bun caz) nu este suficientă. Chiar dacă în ansamblul strategiilor aplicate la clasă figurează metode alternative, chiar dacă ele sunt recomandate, au și un dezavantaj. De multe ori sunt cronofage, iar profesorul riscă să „piardă” elevul, dezorientat de această pendulare între clasic și modern. Centrul de documentare și informare are avantajul de a-i oferi elevului prilejul unei aprofundări a conținuturilor predate, de a încuraja dezbateră liberă, respectul pentru opinia celuilalt, polemica și curajul de a-și susține propriile convingeri, dar și posibilitatea de a-i convinge pe alții că are dreptate, sau de a descoperi unde a greșit și de a-și asuma greșeala.

O altă misiune a centrelor de documentare și informare este **încurajarea creativității și stimularea preocupărilor personale, atâta timp cât ele se înscriu în sfera formării elevului ca individ util societății.** Faptul că aici elevul poate găsi terenul favorabil manifestării libere în domenii ale artei (artă plastică, muzică, teatru, cinematografie) propriu doar liceelor vocaționale, sau cultivării pasiunii pentru

scris este încă un beneficiu adus de un asemenea compartiment educațional în viața școlară.

Dar înainte de orice, credem că rolul unui centru de documentare și informare este acela de a-l ajuta pe elev să-și depășească propriile limite, propriile temeri, de a deprinde curajul exprimării propriilor convingeri, dar și de a-și asuma responsabilitatea asupra acestora. Și de a-l ajuta să privească școala nu ca pe un spațiu al constrângerilor în care orice tip de revoltă poate deveni legitim, ci ca pe un loc în care bucuria de a afla în fiecare zi ceva nou trebuie să se împletească organic cu satisfacția că și el, adolescentul, la rândul lui, a îmbogățit zestrea acesteia, a contribuit personal la împlinirea și la succesul instituției.

Și nu în ultimul rând de a-l face pe tânăr conștient de propria valoare, a-i spori gradul de exigență față de sine și a-i cultiva grija pentru formare permanentă și autodepășire.

Se poate spune astfel că CDI-urile sunt o oglindă a unităților de învățământ preuniversitar, locul unde se întâlnesc talente, idei/opinii, gândirea tehnică, științifică și umanistă, o fereastră deschisă pentru a ne face cunoscuți.

**Prof. documentarist - Lavinia Mariana Stoica
Colegiul de Industrie Alimentară "Dumitru Moțoc"**

Biblioteca digitală

În contextul pandemiei și a mutării școlii în online, profesori, elevi, părinți am învățat din mers să ne adaptăm la o realitate pentru care nu am fost pregătiți.

Bibliotecile școlare și centrele de documentare au ținut legătura cu elevii și profesorii prin intermediul rețelelor de socializare, acordând sprijin în selectarea resurselor educaționale, recomandarea de bibliografii tematice etc.

Soluția viitorului este crearea bibliotecii digitale (denumită și *virtuală* sau *electronică*), care este un tip de bibliotecă în care sunt adunate diverse materiale în format digital. Acestea pot fi texte, materiale vizuale, audio sau video, fiind stocate în format electronic.

Avantajele oferite de bibliotecile digitale

- lipsa limitărilor de natură fizică, fiind accesibile prin internet
- disponibilitate non-stop
- reducerea utilizării materialelor fragile
- abordare structurată (respectiv se poate accesa rapid o anumită carte, un anumit capitol etc.)

Pentru digitalizarea colecțiilor bibliotecii, etapele desfășurării procesului de digitizare sunt:

- **identificarea documentelor propuse spre digitizare** (în funcție de gradul de solicitare a documentelor, numărul insuficient la raft, gradul de uzură, sugestiile cadrelor didactice și să aparțină domeniului public)

- stabilirea soluției de scanare și a tehnologiei implicate
- organizarea documentelor digitizate în baze de date sau sisteme
- Instruirea bibliotecarilor/ profesorilor documentariști

Digitalizarea este un proces complex, care implică:

- resurse informaționale și organizatorice
- resurse materiale
- resurse financiare
- resurse umane

Casa Corpului Didactic București a inițiat, încă din anul 2016, **Simpozionul municipal Generația digitală în CDI/ Biblioteca școlară**, în care specialiști din mai multe tipuri de biblioteci și structuri info-documentare am discutat și am ajuns la concluzia că biblioteca viitorului este una de tip hibrid, în care va coexista cartea tipărită, alături de resursele electronice, satisfăcând astfel modalitatea de informare-documentare precum și nevoia de lectură a tuturor utilizatorilor.

Biblioteca secolului XXI nu poate fi imaginată fără facilitățile oferite de tehnologia informației și a telecomunicațiilor.

**Documentarist Laura Rudeanu
Casa Corpului Didactic București**

Comunicarea prin fotografie

Promovarea unui nou spațiu de învățare – orașul ca școală- face ca învățarea să devină o aventură spre cunoaștere.

Fotografia este și ea parte a educației vizuale. Intrî într-o expoziție de artă fotografică, privești fotografiile, le privești cu plăcere. Îți pui întrebarea “Contează de ce îmi place?”

Aici, intervine capacitatea de a-ți explica de ce îți place o fotografie prin construirea conștientă a elementelor pe care le plăci, dar le și cunoști: compoziția, iluminarea, atmosfera și acțiunea.

Fotografia este tehnica care poate crea imagini sub acțiunea luminii, este imaginea obținută prin această tehnică, este o ramură a artei grafice. Este utilizată în multe domenii ale științei, în afaceri, precum și în producția de artă, film și video, scopuri recreative hobby și comunicare în masă.

Tehnica fotografiei digitale ia în considerare alegerea și utilizarea eficientă a aparatului de fotografiat digital, reglarea unghiului de cuprindere, reglarea luminozității fotografiei, iar arta fotografiei digitale pune accent pe compoziție și lumină ca instrumente generatoare de emoție.

Fotografia este și o formă de comunicare nonverbală, prin care se transmite un mesaj vizual, se comunică o emoție.

Într-o fotografie putem arăta importanța limbajului mâinilor (relația dintre două sau mai multe persoane, situația financiară, acceptarea, îngrijorarea, protecția persoanei căreia îi strângi mâna sau mâna ca ancoră din partea celeilalte persoane).

Putem surprinde poziția corpului, gesturile, zâmbetul, privirea directă sau nu, atitudinea dominatoare sau arogantă, jocul cromatic între îmbrăcămintea sau părul persoanei și mediul înconjurător, relația dintre persoanele surprinse în fotografie sau/și cu cine declanșează, immortalizând momentele de bucurie sau de tristețe.

Educația își are rolul ei în învățarea semnificațiilor, sau cel puțin al câtorva repere, pentru a putea folosi și descifra limbajul compoziției dintr-o fotografie și a utiliza instrumentele generatoare de emoții în activitate didactică.

O fotografie reușită necesită câteva secrete:

- ✓ alegerea subiectului și încadrarea lui în compoziție;
- ✓ concentrarea și înțelegerea fotografiei înainte de declanșare;
- ✓ cercetarea unui subiect din cât mai multe unghiuri;
- ✓ anticiparea momentului pe care vrei să îl surprinzi așa cum la un meci de fotbal dai un gol reușit în urma unei scheme tactice;
- ✓ păstrarea simplității în fotografie;
- ✓ lumina folosită în favoarea subiectului ce urmează să fie fotografiat;

Toată problema se reduce la respectarea pas cu pas a unor reguli simple și aplicarea unor idei pe care vi le prezentăm în cursul **Învățarea productivă- învățarea în lumea reală** – modulul **“Fotografia este viața mea. Strategii didactice IT pentru retușarea unor fotografii”**.

Prof. metodist Iuliana Stana

Casa Corpului Didactic București

#maraton50

Pornind de la realitatea că situația actuală ne-a afectat rutina profesională, că ne confruntăm cu provocări mai ușoare sau mai grele în activitatea didactică, am lansat un maraton de 50 de ateliere on-line cu teme diverse.

Vă invităm să ne punem întrebări, să căutăm răspunsuri, să împărtășim idei. Ne dorim să rămânem conectați prin crearea unei comunități de învățare a oamenilor școlii, un spațiu în care să ne exprimăm reușitele dar și neîmplinirile, în care să găsim împreună resurse pentru calitate, reziliență, echilibru, compasiune și ajutor.

Am pregătit un program generic săptămânal, fiecare zi din săptămână va avea propria temă, și anume:

Luni-Experiențe online ale disciplinelor

Coordonator: Teodora Păun

Mărti-Cafeneaua educațională online

Coordonator: Gabriela Bărbulescu

Miercuri-Bune practici în utilizarea platformelor digitale

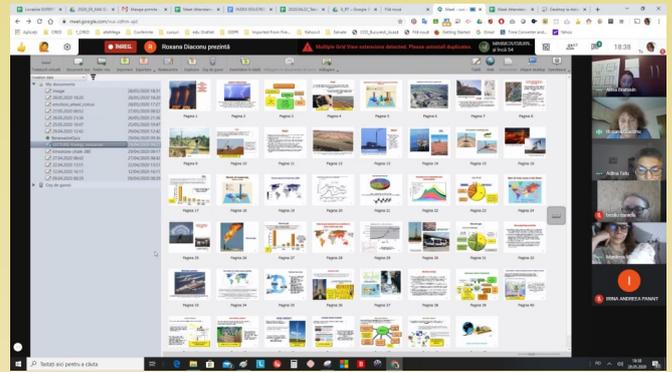
Coordonator: Ioana Cosma

Joi- Caseta cu instrumente digitale

Coordonator: Adina Tatu

Vineri - #auxiliaronline

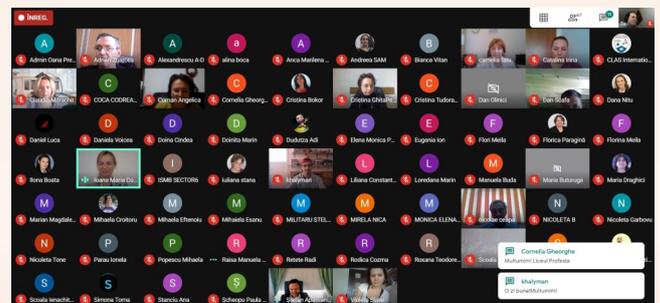
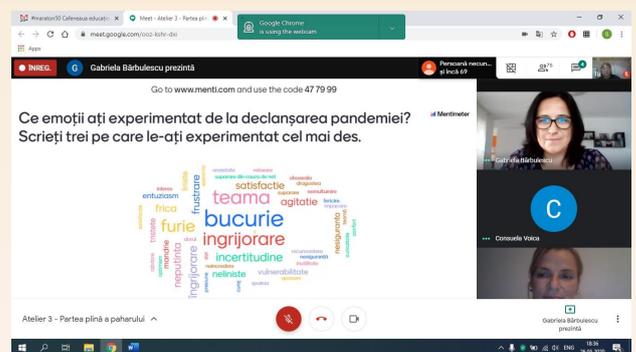
Coordonatori: Laura Rudeanu, Marilena Huiu, Dana Nițu

În fiecare săptămână, calendarul atelierelor care se află pe site-ul CCD București, în spațiul Event Zone, va fi actualizat în timp util pentru înscrieri.

Feedbackul obținut de la participanți după desfășurarea primelor ateliere ne confirmă utilitatea acestora și ne motivează să identificăm noi teme de interes pentru colegii noștri.

Vă așteptăm!

Prof. metodist Ioana Cosma
Casa Corpului Didactic București

Necesitatea artei teatrului în educație

„Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci trebuie să-i învățăm să se adapteze.”

(Maria Montessori)

Școala nu este locul în care elevul se duce doar ca să afle niște informații, ci ca să-și dezvolte mintea, sufletul și trupul. Este locul în care i se formează niște deprinderi, niște capacități, niște abilități, locul în care, de asemenea, este educat. Locul în care își descoperă pasiuni, înclinații, dotări. Locul în care se socializează și învață să fie un actor al comunității.

Educația are ca rol principal formarea, dezvoltarea și împlinirea personalității umane în complexitatea ei. În lumea contemporană, copilul trebuie educat pentru a deveni un tânăr capabil să se integreze din ce în ce mai bine și să se adapteze societății în care trăiește. De aceea, școala românească trebuie să fie din ce în ce mai deschisă către toate metodele și strategiile didactice care vin în întâmpinarea nevoilor și aspirațiilor noii generații.

Arta care poate ajuta cel mai bine în procesul de cunoaștere și autocunoaștere al tinerilor este teatrul. De ce teatrul în educație? Pentru că teatrul înseamnă mai întâi de toate viață. Această afirmație este susținută de unul dintre cei mai mari dramaturgi ai tuturor timpurilor și anume *William Shakespeare*: «**Întreaga lume este o scenă și toți oamenii-s actori**». Astfel vom înțelege mai bine legătura foarte puternică dintre Teatru și Viață. Toate întâmplările din viața noastră se derulează ca pe o scenă. Oamenii devin personaje vii într-o mare și adevărată piesă de teatru. Tot Shakespeare consideră că rolul teatrului este să fie oglinda vieții, să pună în fața oamenilor momente din viața lor, care să devină model, îndemn și punct de sprijin pentru fiecare dintre noi. Omul care a simțit nevoia să inventeze teatrul îi cere acum să-și ducă la bun sfârșit menirea sa: aceea de a educa și de a dezvolta omul.

Pornind de la obiectivele cadru ale studiului educației teatrale în școală: dezvoltarea abilităților

creative și expresive, formarea competențelor de comunicare, dezvoltarea limbajului și a gândirii critice înțelegem că prin practicarea teatrului în școală putem contribui la formarea unui tânăr cu abilități sociale de bază și cu o cultură deosebită, capabil să înțeleagă lumea, să se exprime, să știe să interacționeze, să-și utilizeze eficient și creativ capacitățile proprii, sensibil și receptiv la valorile culturale și mereu orientat spre dezvoltarea cunoștințelor.

Arta Teatrului în școală poate contribui la

dezvoltarea copilului și adolescentului pentru formarea și împlinirea lui ca viitor adult.

Prin teatrul practicat în școală se dezvoltă aptitudini precum: lucrul în echipă, capacitatea de observare, concentrarea atenției, dezvoltarea imaginației și a simțurilor, încurajarea spontaneității, dezvoltarea memoriei și activarea memoriei afective, stăpânirea emoției, dezvoltarea intuiției, gândirea asociativă, puterea de a empatiza, armonizarea cu grupul, controlarea conflictelor și libertatea de exprimare în public.

Tinerii ale căror aptitudini sunt dezvoltate prin teatru vor fi se vor integra mai ușor și se vor realiza cu succes în lumea din care fac parte. Prin intermediul artei teatrului se poate practica tehnica jocului, foarte apreciată și iubită de copii pentru că nu impune metode rigide de predare sau învățare. Teatrul îl ajută pe copil să se descopere și să-și pună în valoare calitățile, să depășească situații dificile și cel mai mult îl ajută să-și dezvolte imaginația și creativitatea.

Tot prin teatru copilul își întărește încrederea în propria persoană și devine responsabil. Copilul învață că nu poate trăi singur pentru că arta teatrului este o artă de grup. Elevul trebuie să respecte regulile grupului și învață că reușita actului artistic depinde de respectarea cu strictețe a acestor reguli.

„În orele de teatru nimeni nu greșește!”. De ce? Este foarte simplu. Exercițiile teatrale au rolul de a dezvolta copiilor aptitudinile necesare vieții. Chiar dacă greșește, copilul trebuie să învețe că poate să fie mai atent ca să poată rezolva o temă. Copilul va obține astfel încredere în reușită prin propriile puteri, dar și bazându-se pe colegii de echipă, pentru că în teatru orice reușită trebuie împărțită cu grupul.

Avantajele teatrului în educație sunt numeroase. În primul rând, realizarea exercițiilor teatrale, atât în orele de teatru, cât și în orele de curs, conduce la stimularea gândirii creative și la dobândirea unor abilități de comunicare, expresivitate și relații interpersonale pozitive. Folosirea jocurilor teatrale în procesele de predare-evaluare determină realizarea unui demers didactic de calitate, modern, activ, prin proiectare structurată și prin desfășurarea unor activități centrate pe nevoile și interesele elevilor. Profesorul poate fi considerat un actor, elevii săi fiind spectatorii. Dacă acești spectatorii devin interesați și atrași de actorul din fața lor înseamnă că actul de predare pe care îl face profesorul este unul de calitate. Elevii trebuie să plece de la ora de curs încărcăți atât sufletește cât și științific, precum spectatorii care aplaudă la sfârșitul piesei de teatru și păstrează în memorie mesajul actului artistic transmis de actori.

Prin dezvoltarea imaginației, creativității și gândirii, educația teatrală poate oferi elevilor o anumită flexibilitate a minții, utilă tuturor tipurilor de învățare. Folosind limbajul teatral, copilul învață să-și folosească corpul, să se miște, să distingă sunetele, să înțeleagă importanța gesturilor și să-și dezvolte instrumentele creative și capacitățile de imaginație.

Folosind teatrul în școală, elevii vor utiliza metode de exprimare verbală și non-verbală, tehnici de auto-cunoaștere, relaxare și concentrare. Toate aceste elemente îmbunătățind calitatea actului educațional de predare și învățare.

Elementele negative întâlnite din ce în ce mai frecvent în rândul copiilor precum: violența verbală și fizică, inadaptarea școlară, creșterea absenteismului și abandonului școlar pot fi depășite prin practica exercițiilor teatrale, prin participarea sau realizarea unui spectacol de teatru având ca temă una dintre problemele enumerate anterior.

Prin jocurile teatrale menite să dezvolte spiritul de observație, elevii vor învăța să nu mai privească lucrurile în general, ci în esența lor, fiecare lucru trebuie privit și analizat separat. Este util să trezim în elevii noștri importanța spiritului de observație care determină procese creatoare deosebite și valoroase.

O altă calitate deosebită care poate fi dezvoltată cu ajutorul artei teatrale în educație este atenția care îi poate ajuta pe elevii în procesele de cunoaștere și de prelucrare a informațiilor pe care le primesc la școală. Cu ajutorul jocurilor teatrale, elevii vor descoperi mai multe tipuri de atenție: atenția față de un obiect, punctul de concentrare, unde atenția este concentrată doar pe un obiect sau atenția distributivă, prin care elevul va învăța să perceapă scena nu ca pe un simplu spațiu și va afla că pe scenă există mai multe cercuri de atenție.

Jocul teatral ajută la dezvoltarea imaginației. Imaginația sprijină jocul, prin transferul funcțiilor unui obiect către altul, se poate construi o altă realitate. Prin joc, imaginația îl ajută pe copil să se identifice cu altcineva, pentru a-l înțelege mai bine, astfel putem considera că imaginația este un proces psihic conținut de empatie.

Prin exersarea jocurilor teatrale bazate pe aprobare și dezaprobare, elevul poate să-și dezvolte propria spontaneitate, adică puterea de a se încrede în propriile cunoștințe dobândite și de a relaționa cu ceilalți, acceptând să acționeze împreună în grupul din care face parte. Chiar dacă teatrul dezvoltă spontaneitatea la copii, trebuie să-i educăm că într-un joc singurul lucru care ne conduce este regula jocului.

Arta teatrului în educație poate să înlăture ideea completivității în procesul educativ, care de multe ori modifică traseul artistic al unui copil. În acest fel, rezultatul actului educațional devine unul cantitativ și nu unul calitativ.

Atât în teatru cât și în procesul educațional, memoria joacă un rol extrem de important. În teatru se poate lucra cu mai multe tipuri de memorie: memoria asociativă, memoria inteligentă și mai ales cu memoria afectivă. Pe măsură ce se construiește un anumit traseu scenic, textul se memorează mai ușor pentru că actorul realizează legătura dintre gest și cuvânt iar în final textul se învață prin memoria asociativă. Acest lucru este un proces destul de lung dar util pentru a fi pus în practică de către elevi pentru a-și însuși mai ușor informațiile primite.

Arta teatrului în cadrul diverselor ore de curs ne ajută să învățăm să ne exprimăm sentimentele mult mai ușor, să eliminăm diversele blocaje care împiedică dezvoltarea liberă a creativității în rândul copiilor datorită normelor impuse de programele școlare și să învățăm să facem față mult mai ușor în fața conflictelor și obstacolelor vieții. Vorbind despre necesitatea introducerii teatrului în școală putem considera că aducerea teatrului în actul educațional înseamnă „descoperirea copilului-spectator și a copilului-creator”. Prin urmare, câștigul este dublu. *„Dimensiunea creativă este adesea estompată de învățarea normativă. Teatrul și dansul dezvoltă omul relațional, empatic, deschis spre relațiile cu ceilalți, spre dialog, abil și competent în rezolvarea unor probleme complexe de existență prin participare și strategii de grup. Educația contemporană trebuie să realizeze un echilibru între copilul-spectator și copilul-creator, în beneficiul adultului care va fi și al societății din care face parte”.* (prof. univ. Nicolae Manda, UNATC).

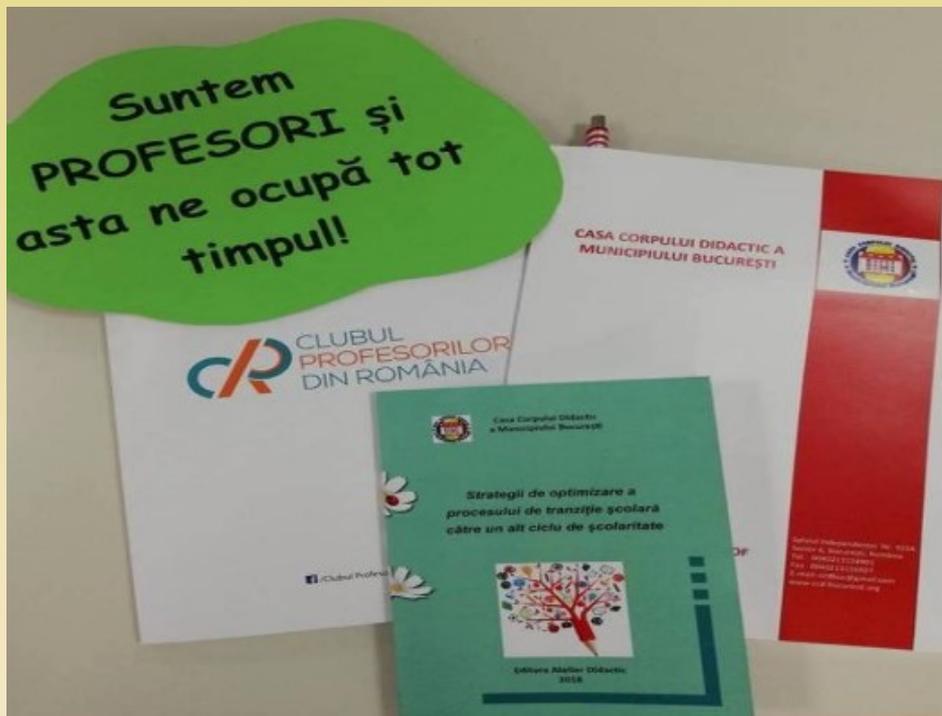
Datorită informațiilor dobândite din lucrările de specialitate, dar mai ales datorită experienței directe pe care am desfășurat-o la mine în liceu, ocupându-mă direct de trupa de teatru, am reușit să observ foarte bine cât de mult poate schimba teatrul procesul de formare al elevului. Am observat evoluția deosebită pe care au avut-o majoritatea elevilor implicați în acest proiect.

Posibilitățile nebănuite pe care ți le poate deschide în viață teatrul pot deveni calea spre succes.

Teatrul poate să ofere copiilor mișcare, exuberanță, creativitate, inventivitate și o educație modernă. Elevii mei au fost ajutați mult de teatru. Unii și-au descoperit talente ascunse, alții s-au perfecționat, iar pentru unii s-au stabilit noi opțiuni de viață. Consider că scena, repetițiile și spectacolele i-au schimbat pe mulți și i-au făcut să-și depășească anumite limite, temeri sau emoții. Este un sentiment deosebit pentru tine ca profesor să-i vezi cum au evoluat de la o repetiție la alta și cum ajung să-și aleagă un drum în viață datorită teatrului. Deși presupune multe greutăți, îmi doresc ca proiectul trupei de teatru să continue și valorificarea teatrului în educație să devină din ce în ce mai vizibilă. Pentru că activitățile extrașcolare serioase alături de metode atrăgătoare de predare îi vor face pe copii să vină cu plăcere la școală.

„Arta Teatrală, cea mai complexă dintre arte, este un câmp al libertății depline. Este locul în care se întâlnesc luminile și umbrele, trăirile și năzuințele oamenilor, bucuriile și tristețile tuturor ființelor. Teatrul este locul unde totul este posibil, este universul în care limita este doar propria imaginație”. (Ion Cojar)

**Prof. Ana-Maria Ștefan,
coordonator trupa de teatru a
Colegiului Național „Gheorghe Șincai”**

Echipa CCD București vă așteaptă în activitățile online pe întreaga perioadă a verii, pentru a pregăti împreună începutul de an școlar.

Oferta de activități conține:

- **webinare** din cadrul Maraton 50 Ateliere CCD
- **programe online de formare continuă, avizate MEC**, menite să vă sprijine în utilizarea eficientă a unor instrumente digitale necesare în desfășurarea activităților online cu elevii.

Vă așteptăm cu drag!

www.ccdbucuresti.org

**CASA CORPULUI DIDACTIC
A MUNICIPIULUI
BUCUREȘTI**

Prin tradiție, pentru viitor!

Adresa redacției

Splaiul Independenței Nr. 315 A
Sector 6, București
Telefon: 021.313.49.01
Fax: 021.313.49.27

Adresa de email:

atelier_didactic_bucuresti@yahoo.com

REVISTA ATELIER DIDACTIC

EDIȚIE ON-LINE

ISSN 2501-1901

ISSN-L 1583-6584

ECHIPA DE REDACȚIE A REVISTEI ATELIER DIDACTIC

Director: Daniel Mălăelea
Redactor șef: Laura Rudeanu
Corector: Gabriela Bărbulescu
Publisher online: Iliana Dumitrescu, Alexandru Andi Oprea

Responsabilitatea pentru conținutul articolelor aparține în totalitate autorilor.

atelier
AD
Didactic

Editura Atelier Didactic

Coordonator Editura Atelier Didactic: Laura Rudeanu